

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Ab Alexandro VII. Ad Clementem X.

Luxemburgi, MDCCXLII.

XXXVII. Canonizatio S. Rosæ de S. Maria Virginis Limanæ tertii Ordinis S.
Dominici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74833)

res nostros Romanos. Pontifices, ac Sedem prædictam quocumque faciendis unquam comprehendendi, aut comprehensas censeri, sed semper ab illis exceptas, & quoties illa emanaverint toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & plenariè reintegratas, ac etiam sub posteriore data per eos, ad quos pro tempore spectabit eligenda de novo concessas intelligi, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit inviolabiliter observari, & illis respectivè in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari.

§. 8. Sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. prædictæ Cardinales etiam de latere Legatos, aliove quolibet quacumque præsentia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 9. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non quatenus opus sit dictæ Civitatis Urbinatensis aliisve quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis quibuscumque personis, & locis sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata exprimerentur, & inferrentur præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 6. Aprilis 1671. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Clausula subla.

Derogatio contrario-

Dat. P. A. 1. die 6. Apr.

XXXVII.

Canonizatio S. Rosæ de S. Maria Virginis Limanæ tertii Ordinis S. Dominici.

Istam Sanctam primus Sacras promovit ad Aras, de eadem Officium, & Missam recitari posse decrevit Clemens IX. Constit. 18. Sanctæ Matris.

Edita An.D. 1671.

CLEMENS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Cœlestis Paterfamilias, cuius natura, bonitas, voluntas, potentia, & opus misericordia est, ubi ad Magnam Divinitatis Cœnam invitatos Judæos se ipsos, ut indignos existentes conspexit, ad vicos, & plateas Civitatis accersentem hinc inde alios atque alios Convivas servum fidelem transfudit: Verum nec pauperum multitudine, nec debilitium cœcorum, aut claudorum copia, nec his qui propè, nec his, qui longè erant contentus, ad regale epulum, in quo non pauca, sed omnia parata erant, & ad Cœlestem domum implendam in ultiores gentes destinatum Nuncium pro-

gredi iussit. Undique ex Asia, Africa, & Europa Sanctorum Virorum, atque Mulierum cujuscumque ætatis, conditionis, & gradus agmina collecta fuere, sola esuriens languebat America, nec Domini volentis salutem omnium arcani mysterii conscia, nec Ministri vocantis voces audire valens, donec venit plenitudo temporis, & per ministros fideles sedentium in tenebris, & umbra mortis auribus vox Patris insonuit, illarumque est Evangelium ultra Indum, & Gangem, & Equatorem, & per omnes compitorum angulos famelicis quæsti Gentiles, ut in parato Convivio pinguium, ac medullatorum cum Deo Abraham, Isaac, & Jacob in Regia sua recumberent. Tandem ultra totius antiqui Orbis extremos fines longè, latèque usque ad ultimas Atlantici Oceani metas, & usque ad extimas Occidentalium Indiarum oras, quæ maris (quod pacificum dicitur) sepiunt immensa littora: iterum atque iterum fidei Servo, (per quem Prædicatorum Ordo maximo hujus S. R. E. Doctore, & prædecessore nostro Gregorio testante significatur) excurrendum fuit, donec ad Peruviam perveniret, in quam una cum iis, qui Regionem illam felici introitu, ac successu Deo, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subjecerunt, primus ille penetravit Ordo, qui singulari hujus Sanctæ Sedis Apostolicæ privilegio Prædicatorum titulo jam diu insignitus fuit, & ante alios Peruvianæ gentilitati Sanctum JESU Christi Evangelium annunciavit, primusque ibi salutiferæ prædicationis verbum suo sanguine obfigmando universam illam Gentem ad Cœnam Agni providi efficaciter invitavit, cujus voce, labore, & cruore aurifera illa terra exculta ad exhilarandam universæ, tam militantis, quam triumphantis Ecclesiæ Cœnam inter cæteros Christianæ pietatis illius Regionis flores Deo, Angelis, & Hominibus suavolentem protulit Rosam totius Evangelicæ perfectionis exemplar, & primum ex Orbe novo in Sanctorum albo reponendum ornamentum, cum enim ad hoc nata, & data fuisset, eam omnium impartitor bonorum spiritu sapientiæ, & intellectus implevit, adeoque suæ charitatis igne inflammavit, ut non tantum odore recrearet, sed etiam fulgore luceret in ea Domus Dei parte, quæ in tenebris latebat, ut quasi Stella matutina in medio nebulae, quasi Luna plena in diebus nostris, & quasi Sol resurgens in perpetuas æternitates splendesceret.

Æquum igitur, & summoperè rationi consentaneum judicamus, ut quàm Dominus Noster JESUS Christus, (cujus vices in terris gerimus) singulariter in dilectissimam à se sponsam assumptam monilibus, & Coronis suis ornata demonstrare dignatus est, Nos quoque pro muneris nostri in universa Ecclesia debito: (cui licet immeritò præfidemus) ut Venerandam à Deo prælectam, Sanctamque colendam Apostolica auctoritate decernamus, ut à Solis ortu usque ad occasum omnis lingua, & omnes populi confiteantur, quod Magnus Dominus in omnibus operibus, & laudabilis valde in mirabilibus suis, quoniam etiam in diebus nostris non defecerunt misericordiæ ejus super nos, & licet paternè culpis nostris exigentibus corripiat, non tamen in perpetuum obliviscitur, sed in angustiis nostris multiplici nos electorum, & amicorum suorum præsidio custodire non desinit, qui meritorum, & suffragiorum suorum patrociniis nos muniat, & defendat, utque Christi Domini fideles intelligant, quàm sit eximium hoc pietatis exemplum, quod in novo Orbe in præsentibus calamitatibus, & periculis toti illuxit Ecclesiæ, illustriora ejus charismata, virtutes, & gesta ex multis Magnatibus, quæ contulit illi Dominus his nostris literis proponenda duximus, ut ejus Sanctitas Apostolicæ hujus Cathedræ testimonio comprobata in universo Mundo perpetuò magis illucescat.

Ordo Prædicatorum primus in Indis Orientalibus Evangelium inveni.

§. 1. Limæ, quæ est Meridionalis Americæ in Regno Peruano Metropolis anno à reparata salute 1586. duodecimo Kalendas Maji Parentibus honestis Gaspere de Floribus, & Maria ab Oliva orta est hæc mystica Rosa in vico Sancti Dominici juxta S. Spiritus ædem & in ipsa solemnè Pentecostes die, quam Rosarum Pascha dicimus, Sacro Baptismatis fonte purificata, ut penè videantur omnia fuisse infantis hujus futuræ Sanctitatis indicia. Primævum illi nomen ab Avia Elisabeth fuit, quod postea divinitus non solum à Matre propter cæleste prodigium rosæ in facie ejus illico apparentis, sed etiam à Turibio Archipræsule Limæ dignissimo: (non absque cælesti, ut creditur afflatu) in Sacri Chrismatis unctione in Rosæ nomen commutatum, & à Deipara Virgine agnomine à Sancta Maria auctum fuit, ut hoc etiam testimonio abundantius comprobaretur, eximia Sanctorum merita à Deo nomina sortiri.

§. 2. Infans sæpè visa est humi jacens fixis oculis jucundè Cælum intueri, quasi jam peregrina in terris, in Civem Cælestis Hierusalem eloquenti silentio (quo ex tunc prædita erat) adscribi postularer, jamque popula intelligens meliorem esse patientem viro forti, suavis, lepida, & serena semper apparuit, nec unquam vagitibus, aut voce querula ædium audita est turbare silentium, averfata solum in publicum efferri. Ea fuit in teneris annis constantia, ut diros Chirurgi cruciatus in pollice, aure & naribus sine querela, & capitis pœnalem corrosionem ex imposticis ad medicamen pulveribus ortam sine querela invicto animo sustineret, ut ejus indoles, jam ex tunc patientiæ nata esse crederetur.

§. 3. Vix quinquennis erat cum à Spiritu Sancti unctione interiùs edocta, Virginitatis votum emisit, & ex fratris admonitu vanitatis seculi conscia facta ipsamet sibi comas ad vivam usque cutem inficia Matre præcidit, ne quid funium superesset, quibus adversus devotam puritatem, aut traheret, aut traheretur ad nuptias; Insignem illam Heroïnæ Catharinæ Senensem æmulata, quam sibi in ipso rationis diluculo in Sanctitatis exemplar, & magistrum delegerat, quam subindè Magistram appellare non destiterit. Addit in præsidium primo alterum perpetuæ à carnibus abstinentiæ votum, quò cautius obstrictam Deo Virginitatem custodiret; optimè intelligens sobrietatem docere, sapientiam, & virtutem, quibus nihil utilius est in vita hominibus: Quapropter jejunium adhuc parvula sic servavit, ut omni se fructuum esu interdiceret, quos sibi donatos mox aliis largiebatur. In hebdomadam spatia protraherebat inediam, quæque in puerilibus annis insignem exercuerat abstinentiam, Monialis postea eam sibi met jejunandi legem indixit, quæ planè supra naturam esset: nam integras Quadragesimas transigebat sine pane, dietim quinque dumtaxat aurei mali granulis in memoriam quinque vulnerum Christi sese reficiebat; septem verò mensium ex Ordinis sui præscripto jejunium à festo Sanctæ Crucis exaltatæ usque ad Pascha sic observabat, ut non nisi ad vesperam exigua panis vilioris bucella, haustuque frigide aquæ sedaret famem. Sæpè, ac præcipuè sextis feriis palatum, & viscera cruciabat felle vervecino, quod in hunc usum potabile servabat, ut Christi sui in Cruce sitibundi gustaret spongiam. Interdum, ut Matri videretur lautius obsonare amarissima Granadilla folia, vel alias è sylvâ extremæ amaritudinis herbas injectis ad speciem paucis uvarum siccarum acinis in pulmentum adhibebat. Quando obedientiæ vi ad Carnis esum cogebatur, duris symptomatibus torqueri visa est, nec quietem primam reparabat, donec ad pristinam abstinentiam læta redire permitteretur. Sic denique assueta jejunii erat, ut ejus creberrimis infirmitatibus nullum aliud prodesset medicamentum quam panis, & aqua; sic enim divina gratia curat, & sanat.

§. 4. Ut loqueretur victorias, mirabilis fuit in Rosa obedientia, tum in sequendis Divini Sponsi tractibus, quibus eam per arcanas Sanctitatis semitas in unguentorum suorum currentem odorem trahebat, tum in duræ, & rudis Matris præceptis adimplendis, quibus eam ex adverso ad seculi nugas, & vanos corporis ornatus impellebat, in tanta enim oppositorum mandatorum diversitate arte excelluit plusquam humana non aberrando, neque ad dexteram, neque ad sinistram.

§. 5. Hinc novit in florifero ferto vera filia Hierusalem iusta illud capiti imponere, celare acum tempora figentem, non solum intuita, sed imitata verum Regem Salomonem in diademate quo coronavit eum mater sua. Chirothecarum suaveolentium in manibus obtemperans admisit amictum, è quibus adustionem veram experta, dum eas abjicit, vidit promicare flammam, & totum collucere cubiculum. Pellibus ab ipsa genitrice pro reparanda valetudine circumligatis summe cruciata silens, & patiens sustinuit, vitam potius, quam obedientiam perdere parata; in omnibus enim, & per omnia à Confessariis parentum, & majorum nutibus pendens, mundi, & sui victrix etiam in minimis omnes obtemperantium palmas obtinuit: & quod magis mirandum est, etiam vita sancta in Cœnobio Sanctæ Catharinæ Lucie Præfictæ illius obedientiam præstitit.

§. 6. Sciens etiam Deo, Parentibus, & Magistris nunquam reddi æquale eximius profequata est Genitores reverentia, pietate, & charitate, labore manuum eorum inopiam levem reddebat, prudens, & providens in removendo quidquid eis ingraturum, aut inquietum esse posset, in pacandis contentionibus, & sedandis animis mirifice discreta, infirmæ eorum valetudini semper promptè, & providè assistens, & ministrans visa fuit. Ad hoc per singulas noctes in operibus elaborandis vigilias protraherebat ad instar fortis illius mulieris, quæ de nocte surrexit, deditque prædam domesticis suis; debilis enim, languens & sæpè ægrotans, ac orationibus, & aliis exercitiis delectata, & aliarum artificum opera, & celeritate, & perfectione, quam longè superabat; Nec prætereundum, quod in hac pietate erga parentes cursum vitæ suæ feliciter clausit, Matrem enim prævidens pro sui obitu summo mœrore afflicendam, Sponsum suum enixè precata tantam divinarum consolationum sensibilem affluentiam ei obtinuit, ut post modum jurejurando deposuerit se in tam dilectâ filia præmatura morte expertam fuisse cor suum nimis angustum, & incapax ad Cælestia illa gaudia capeffenda.

§. 7. Humilis Virgo sibi videbatur nil agere, aut pati in Sponsi famulatu, seipsam redarguebat supinæ ignaviæ, vociferabatur se indignam communi aère, mirabatur se vitam terræ hiatu nondum absorberi: ad pedes Confessariorum lachrymis plena singultiebat, minimos quosque defectus ita exaggerans quasi atrocissimorum scelerum cumulatim rea foret, publicas Urbis, aut regionis calamitates suis imputabat demeritis, agritudines creberrimas, & acutissimas acceptabat, & amabat, seu vindices, ac iusta supplicia suæ in Deum perpetuæ ingratitude, provocabat in se omnia mundi elementa ad vindicias injuriarum, quas eorum Creatori à se illatas querebatur, credebatur firmiter, & ita ab omnibus credi satagebat, omnium se creaturarum esse abjectissimam, & pessilentissimam, navum execrabilem infelicis seculi, Orbis maculam, humani generis ultimum carcinomam. Hinc si deprehenderet de virtutibus se tantillum commendari, cruciabatur misera, expallescebat, diffuebat lachrymis, dehiscerebat illud se mergens in abyssum humilitatis. Accidit, quod è vicino ædium conclavi obiter audiret personas graves de Rosæ tanquam absentis mirabili vita honorificè, ac secretò confabulantes, expavit, & adremit exanguis virgo, angore, fletu, & mœrore dista-

buit.

In Infantia
constans,Virginitatem
vovet.Et abstinen-
tiam à carni-
bus.Rosæ Jeju-
nium.In sum-
dolore
tientiæ.Erga pare-
ntes reveren-
tia.

Humilitas.

buit, ac seipſam duriffimè oburgans; ter, quater illiſit pugnum aculeatè capitis ſuis Coronæ, fluxerunt ſub velo ſanguinis rivi, ut acrimonia doloris ingratiſſimum alienæ laudis obtrunderet auditum. Familiaribus ſuis ingenuè profitebatur humilis Roſa plectendis ſuis criminibus haud ſufficere communem gehennæ rogam, alium ſibi deberi ſingularem infernum, ac veteri profundiorè; longèque deteriorem.

§. 8. Ducebatur inter hæc virtutum exercitiâ à Sponſo, tam ad exteriorem corporis quàm ad intimam ſpiritus ſolitudinè, ut ibi loqueretur ad cor ejus, obſiſtentibus ex adverſo importunis genitricis conatibus quibus eam ad connubia terræ parare ſatagebat, ad quæ non ſolum verbis durioribus, ſed etiam verberibus impellebatur: ſed vicit invictus Roſæ animus, prius enim Cantæ, ubi cum ſuis morabatur per quadriennium ſemel tantum à matre juſta domo exivit, poſt exemplo ſuæ Magiſtræ rigidiore inedia vultus venuſtatem imminuere, veſte humili, & deſpecta corporis agilitatem celare, hominumque proſpectum quoad poterat declinare curavit. His ſcantiſ artibus ſpes omnes nuptiarum eluſit, non tamen quancumque pugnam evaſit. In ſtatu enim vitæ deligendo diù, multumque luctandum fuit. Tandem obtinuit viſeſimo ætatis anno, ut conſentiente matre cooptaretur palam in filiam S. Dominici, aſſumpto S. Catharinæ Senenſis habitu, quo candent Sorores tertii Ordinis vulgò de pœnitentiâ. Eam namque ſeſterioris Inſtituti S. Claræ primæ Virgines Monafterii Limenſis in fundationis ſodalem habere totis viribus conabantur. Sanctimoniales poſtmodum S. Doctõris Eccleſiæ Auguſtini illam jam domo ad hoc egreſſam præſtolabantur ſacro hoc amiçtu, & nec fruſtra, ni ante Aram Beatiffimæ Virginis Sanctiſſimi Roſarii immobilem viſ divina tandiù detinuiſſet, quoad ceptum itineris propoſitum retractaret; Unde cœlitus admonita Ordinem Prædicatorum eſſe in Sancta Eccleſia Paradifum voluptatis Divinæ in quo ipſa velut Roſa cœleſtis cæteris ibi liliõrum, & roſarum vernantibus plantis ſocianda, & inferenda erat, quod poſtea ex intimis præcordiis optans petebat, & voti compos facta ante prædictam ſibi ſummè gratiffimam Sanctiſſimi Roſarii Aram Alphonſo Velafquez ejuſdem Ordinis tunc à Confefſionibus ipſius Virginis dante anno Domini ſexto ſupra milleſimum, & ſexcentefimum in clara Sancti Laurentii celebritate habitum ſuſcepit. Verum nec adhuc integra pax; ſuadebat enim poſtea Quæſtor Gundifalvus vir optimus, qui apud Virginem Roſam ſibi conceditam authoritate, & domeſtico imperio plurimum valebat, reformatam Excalceatarum Virginum Sacri Carmeli Regulam in clauſo Cœnobio potius ſubire, quàm inter poſtremas Sancti Dominici Tertiarias extra ſepa Monafterii militare, ſe non tantum protectione, ſed & opera, & opibus adjumento futurum pollicebatur, Theologorum ſcrutiniis in hoc cauſa anceps ſententiâ ſtetit, donec ipſa cœlitus roborata conſtantiffimè ſtatuſ religioſi delectum non humanæ, ſed divinæ inspirationis opus eſſe demonſtravit, ſibi que vivendum uſque ad extremum ſpirituſ ſub Sanctæ Catharinæ Senenſis Magiſterio, & tandem futurum tempus, quo ibi Limæ exurgeret hujus nominis, & Inſtituti Monafterium quod propheticò ſpiritu pronunciatum fuiſſe, eventus ipſe poſtea comprobavit. His omnibus ſuperatis eo graviõr, quò intimior adhuc difficultas emerſit; importunè enim ſe ingerebat in humiſſima ſui cogitatione moleſta cogitatio, quod ipſa peccatis fordida illo niveo, & ſacro amiçtu, nimis eſſet indigna, nec deſiſſit pugna, donec antè ipſam Sanctiſſimi Roſarii Aram in placidiſſima extaſi raptâ, & pallens, & rubens, ac ſplendoribus fulgida apparens, & poſt ſenſibus reddita, in jubilum grati animi obtentæ victoriæ erupit. Tantæ molis erat paciſicè Seraphicæ ſuæ Magiſtræ habitu, & Inſtituto potiri, quàm poſtea ſic adamuſ-

ſim expreſſit, ut non ſolum ab exteris altera Senenſis Catharina non ſine magno humiſſimæ Virginis angore animi diceretur, ſed & ipſi Confefſario in lineamentis, geſtu, & vultu, ſic in illam mirabili divini amoris methamorphoſi commutata appareret, ut jam non ſimilis, ſed eadem proſuſ eſſe videretur.

§. 9. Oraculum illud divinum ſponſabo te mihi in fide etiam cum hac dilectâ, & electâ Dei eximio privilegio impletum fuiſſe dignoſcitur, ad quod eam per mirabiles favores evehere dignatus eſt. Singularis fuit, quo ſpecioſus forma præ filiis hominum habitu marmorum cædendorum peritiſſimi Artificis feſtivirus, & amans in ſomnis apparuit, ut Virginem illic ſponſam quæſiturus. Ubi Roſa in tanti connubii fœdus conſenſit arduos ei cædendorum marmorum labores impoſuit, & brevem terminum ad perficiendum opus, dum peregrè rediret, indixit; erubuit Virgo in Sponſi reditu omninò impar ſuis viribus opificium adhuc inſectum inveniri, cui dolenti referavit ille amplam lapidariam officinam, in qua innumera electæ Virgines cædendis, & poliendis marmoribus viriliter inſudabant, ſponſas eſſe ex nuptiali veſte, & fulgore deprehendit; ſuarum lacrymarum ſtillicidiis laxa ad incifionem emollientes, & una cum illis conſimili veſte circumamicta novit ſe ad tanti ſponſalitiu gradum per ardua præparari; his igitur, & eo virginali candore nitens, ut nunquam nec venialis impuritatibus macula eam aſperſam fuiſſe, omnes ejus à confefſionibus jurati teſtes probaverint; apertius ad myſterium ventum eſt. Dominica erat Palmarum, cum in ipſo Roſarii ſacello in ſui nihili abyſſo demerſam ſic aſſatus eſt. Roſa cordis mei tu mihi ſponſa eſto; Contremuit Virgo ad dulces tam divini Sponſi voces, & ſimul audivit gratulantem ſibi Deiparam, & dicentem, en Roſa, quali te dignatur honore meus hic filius. Inaſtimabiles divini amoris Theſauri, & connubialia tanti Sponſi maxima in Roſa manera tam largiter depluerunt, ut ad ea impoſterum occultanda humiſioribus adhuc exercitiis continuo vacando, & de ſe abjectiſſimè ſentendo, ac in omnibus ſui contemptum ſibi comparandum eſſe cognoverit, & reiſpa opere compleverit.

§. 10. His donis aucta, & chariſmatibus cummulata ferventiùs Virgo iſta accinxit adhuc arctiùs fortitudine lumbos ſuos, & roboravit brachium ſuum, deficientibus enim ad ſuæ fidei martyrium Tyrannibus, & tortoribus, ſe ipſa fortior, utriuſque in ſe explevit miniſterium. Saxa enim, & Cruces quibus parvula uſus flagellorum ignara à Mariana Ancilla ſuarum mortificationum ferè ſola conſcia ad orationem, vel ad hortum pergens onerabatur, in ferreas catenas commutavit, quas aptavit in flagra, quibus ad ſancti Dominici exemplum ſingulis noctibus uſque ad rivulorum ſanguinis copioſam effuſionem, vel pro ærumnis Sanctæ Eccleſiæ, vel pro periclitantibus Regni, aut Urbis Limenſis neceſſitatibus, vel pro compenſandis peccatorum injuriis, vel pro expiandis defunctorum animabus, vel ad impetranda divina ſubſidia in extremo agone conſtitutis, crucentam ſe Deo victimam ad ejus juſſam iram avertendam offerebat, horreſcentibus quandoque domeſticis ad tam diros catenarum icus, quarum uſu in interdito, earum una ſic triplicato ductu lumbos latenter diu præcinxit, ut nunquam niſi maximorum cruciatuum Iſchiadis vi apparere potuerit, quæ poſtea nonniſi interveniente miraculo ſoluta fuit, cujus annulos poſt Virginis obitum miram, & peregrinam ſuaevolentiam ſpirare compertum eſt. Ne qua verò pars innocentiſ corpufculi vacaret à ſupplicio, pœnibus vinculis brachia, & lacertos torquebat, urticarumque manipulis, ac minutulis ſentibus peccatis, axillas, ac latera arctabat, ut ſuo liſo inter ſpinas conſtituto omninò configureretur hæc

JESUS Roſa apparuit.

Et ſponſam vocat.

Mira fortitudine ſe flagris cædit.

Vinculis lacertos torquet.

Habitum S. Dominici ſuſcipit.

Ejus Extaſis.

1671.
Cilicium
induit.

Rosa cilicii postea a collo infra genua protendentis asperitatem acubus permixtis auxit, quo compluribus annis usa est, donec ob frequentem sanguinis vomitum exuere iussa fuit, cuius supplicii iacturam alia veste minori valetudinis damno, sed non leuiori molestia compenſauit; sub ea enim poena erat ei quicumque motus, solæ plantæ ab his doloribus vacabant, quas tamen aut faxorum collisione, aut fornacis aduſione à cruciatibus immunes esse non sinebat, & quod ferè singulare est in diuinarum consolationum affluentiam, quibus solet sanctitas etiam in terris abundare, & piorum caro in Deum vivum iucundatur, & exultat, ab eis corpus suum alienum, & jejuntum esse cogebat. Memor ulterius non decere sub capite spinoso membrum delicatum inueniri, compuncta obtutu piæ imaginis muto præconio dicentis: Ecce homo, primam coronam capiti suo ex stamno peracutus claviculis infixit, & per aliquot annos non sine vulneribus cinxit, cui in majoribus annis successit secunda, nonaginta & novem aculeis armata, quam in dies diversimodè semper magis pœnalem arte familiaribus occultam reddebat, eamque nonnisi cum vita dimisit.

Plantas faxorum collisione cruciat.

Ac coronam ex stamno peracutam capiti imponit.

Qua Dæmonis suggestiones fugat.

§. 11. Neque enim videbatur ei seraphicæ magistæ plene induisse habitum, nisi & spinam illius assumpſisset coronam. Huius diadematis triplici iactu in Sanctissimæ Triadis reverentiam Dæmonum suggestiones illicò fugare consueverat, satis instructa tales spinas non violare, sed vallare has Rosas: strati sui duritiem eam esse voluit, quæ somnum magis abigeret, quàm conciliaret, ita ut dormituræ idem esset lectulus, & equuleus, cervical aut impolitus truncus, aut lapides in hunc usum absconditi, quod cubile præacutus post eam regularum fragmentis, testarumque fractarum triquetris sic implevit, ut singularum pars mucronata obverteretur corpori, nec ante se ad somnum componebat, quam fellis haustu fauces amaricasset, sic floridus erat huius sponsæ lectulus, & sponso divino adeò gratus, ut eam quandoque propter hæc penè exanimem visibiliter apprensus consolatus fuerit, proponendo ei duriores, & angustiorem suum lectulum Calvariæ. His artibus somnum suum intra duarum horarum angustias coërcuit, & quandoque etiam minus spatii importuno exactori concessit, diurnum enim, nocturnumque tempus sic distribuerebat, ut ex utroque duodecim integras horas orationi seponeret, alias decem labori manuum, quo Parentes sustentaret, impendebat, reliquas duas brevi quieti, somnoque deputabat, adversus cuius insidias clavum parieti infixerat, cui capillitium, quod ad tegendam coronam reservarat, strictissime implicabat, eoque tormento somnolentiam fugans ad preces recitandas vigiliis accrescere consueverat.

Lectulum testis struit.

Solitudinem quaerit.

§. 12. Emulata Sanctorum Anachoretarum secessus, qui in eremi solitudine Christum Dominum receperunt, adhuc infans solitarios domi angulos quaerebat, puellarum nugas fugiens, ut sola cum Deo suo delitesceret, grandiuſcula ex umbrosis arborum ramis Oratoriolum cum Altariolo construxit, illudque à mensa, & à lectulo surgens, ut ad orandi asylum properabat. Proverbium erat. Horum adeas si Rosulam quaeris. Domi in cubiculo sola in oratione pernoctabat. Exitus è domo pœnis etiam sibi, vel in pede saxo, vel in oculis mordacissimo pipere indico inflictis vitabat, tollerabilius iudicans excœcari, quam vanitates feculi prospicere. Pro arctiori recessu non sine magna lucta, & prævio mirabili ostento Deiparæ, & Pueri JESU in Sanctissimi Rosarii Sacello, tandem obtinuit à matre in extremo horti angulo cellulam quinque pedum longitudinis, & quatuor latitudinis, ubi non solum manuum labori, sed potissimum collectioni spiritus, & contemplandi studio vacaret, tantum ibi solum inesse spatii gaudens quantum sibi, & sponso cœlesti suffice-

Ut sollicitus adorationem surgeret.

ret, in hac felici eremo ascensiones in corde suo disponebat, & supra se elevata videbatur potius extrâ corpus, quam in corpore degere (sub specie stellæ probatæ perfectionis matronæ in visu apparuit. Civitati enim Regum qualis dicitur Lima suum debebatur sydus, quod ad Christum Dominum Regem Regum Dux esset) divinitus prospectum fuit, ut ibi residens complures distantes missas audiret, videretque non secus, ac si corpore præfens fuisset, innumeri culices hanc Anachoreticam cellulam intrabant, nec tamen, vel unus fuit, qui eam morderet, aut attingeret, esto etiam religiosas personas accedentes hostiliter invaderent huiusmodi bestiolas ad Dei laudes pro suo modulo personandas sic incitabat, & mirabiliter regebat, ut Rosa propè attingisse imperium statui innocentie reservatum, & in ea solitudine velut in Paradiso morari crederetur. In huius ruguriosi recessu cum sola erat, aut à nemine se observari putabat tenerius simul, ac liberius Prosa, Versu, Colloquiis, & Cantu in solemnia quæque Seraphici Amoris laudes erumpebat eo fervore, & impetu, ut audientium corda ad charitatem, & compunctionem ignara commoveret. Ex ipsa Divini amoris ignita phætrea jaculatorias collegerat in formam Precatiunculas, quæ legentibus placere, & multis usu profuerunt. His interpellabat. Verum Deum, & sponsum animæ suæ lætitiæ cordis sui, ac benignissimum JESUM amore illo perfectissimo, quo simul universi Cives Empirei eum diligunt se prosequi, & consumi toto corde protestabatur. Adventante huius sui dilecti in Bethleem natali, cum eum parvulum, & nudum cum inope Matre contemplaretur, piorum operum singulari, ac pretiosa consuetudine dignas amore infantulo vestes pluries præparabat, induſioli enim panniculorum temporis, quo delituerat stragula: fasciæ fimbriarum, & limborum, ac crepundiarum loco substituerat Rosaria, stationes ad Sanctissimam Eucharistiam, jejunia, coronas Domini orationes Dominicæ, Salutationes Angelicæ, Symboli Apost. recitationes, & plurium aliarum precum, flagellationes, lacrymas, interventus Missarum, & Sanctissimæ Communionis sumptiones; quæ omnia frequentissimè repetebat. Hisque Sancti Amoris exercitiis sic animam, & cor suum illi sacra verat, ut tota ipsius, veluti dilectissima Sponsa esset, & nihil sibi reservaret, quod Sponſus ejus omnino non possideret. In connubiali annulo, quem in tanti sponſi mnemonicon cum ipsius infantis JESU effigie laborari mandaverat; fratri ejus dum in eo delineando incumbit, quamvis tanti mysterii penitus ignato pro lemmate divino instinctu illa eadem Regis Regum sponsalitia verba occurrerunt, Rosa cordis mei, tu mihi sponsa esto. Annulus iste eam ab ipso Christo Domino vim supernam obtinuit, ut eum vir probatæ virtutis atrectans eximias divini amoris immisiones, excessa lumina, & insuetos Spiritus Sancti ardores usque ad animæ deliquium expertus fuerit, corpore prorsus immobili, nec nisi annulo deposito potuerit surgere liber, qui sensibiliter in captivitate, tam sanctæ nuptialis lætitiæ tenebatur. Quod si tantum in aliena, quantum in ipsa sponsæ anima divinæ illæ nuptiæ valuerant.

Annulus ejus Divini Amoris ignis excitat.

Dormiendo orat.

§. 13. Habitavit igitur hæc amantissima Domini confidenter, & quasi in thalamo tota die morabatur in eo: edocta enim in ipsa infantia interius ab ipso ferventer orare etiam dormiens deprehensa fuit ore diurnas proferre preces, & cor ejus in oratione vigilare. Anno ætatis suæ duodecimo elevata fuit ad sublimem illum contemplandi gradum, quem mystica Theologia unitivum appellat. Inter manuales labores intellectus aciem immobiliter in Deum figebat, ita ut nec in vigilia, nec in somno mentis ejus oculum Cœlesti sponſi

elabe-

elaberetur praesentia, quasita suaviter occupat interiores animae illius vires, ut loquendo cum ipso Deo intus, simul etiam alia quaeque necessaria expedite foris pertractaret. Per horas immota ante aras, nec praeerentes vidit, nec ad repentinos strepitus animum deflexit. A mane feriae quintae usque ad Sabbatum quandoque etiam usque ad Dominicam sic genibus flexis invariata mansit ut nec e pavimento surgere potuisse, sincere iussa, aperuerit. Attributa divina distributa in numerum centum quinquaginta per decades ad exemplum Sanctissimi Rosarii recitando Daemonibus terrori fuisse cognovit. Familiars ipsius sermones vim orationis, ut plurimum continebant: A canora Avicula excitata ad Dei contemplationem tribus ante prandium horis, & in extasim rapta ab ea nonnisi ad vesperam se explicuit. Ad orationis, & praecipue mentalis exercitium proximos allicere studebat. Confessarios exorabat, ut ad eam omni arte poenitentes inducerent, ipsosque divini verbi praecones frequentissime hortabatur, ut ad ejus studium, veluti ad magnam adversus omnia peccata pharmacopoeam suos Auditores inflammarent, ac piarum meditationum usum populariter inveherent. Parthenici Rosarii recitationem cum innexa decadarii mysteriorum consideratione, prout Sanctus Dominicus instituerat, singulariter diligebat, eo quod in ea coalescant mentalis, & vocalis simul orationis affectus, petitiones, laudes, gratiarum actiones, & plurimis haec Rosa incitamenta profuisse re ipsa compertum fuit.

§. 14. Prope obitum per Quadragesimam cum Avicula mire canora, quae sole occiduo ante suum cubiculum advolabat, alternavit Rosa cantica, & laudes Dei quotidie per horam integram tanto ordine, ut canente avicula virgo sileret, & virgine modulante avicula attentissime nec pipiret, quin, & ipsas insensibiles plantas exemplo prorsus singulari ad laudes, & ad orationem Dei, eo versiculo prolato: Benedicite universa germinantia in terra Domino, invitavit, & visibiliter sic inclinavit, ut arborum summitates terram attingerent, ac veluti solemniter venerationis ritu Creatorem suum adorarent, usque adeo verum est, quod is, qui adheret Domino, unus spiritus est, & ei quoque obediunt omnia.

§. 15. Ut probaretur, an spiritus ejus ex Deo esset subtili virorum, tum doctrina, tum pietate, & spirituum discretionem excellentium examini pluries subiecta fuit, ex quo claruit, ejus lumina, & dona divina fuisse, & ab ipso rationis diluculo nihil ei dulcius occurrisse, quam de Deo cogitare, & supernis ejus beneplacitis inhiare. A duodecimo anno expeditissime introrsum ejus animam a Domino cum suis spiritualibus potentiis attractam divina pulchritudini inhaesisse; ut nulla re creata a charitate Christi unquam separari potuerit, ab infantia ex magno Dei munere faciles ad virtutes propensiones sine passionum tumultu sensisse, a prima Dei noticia repletam fuisse timore Dei, & horrore peccati: nullare creata potuisse recreari, totum suum levamen fuisse sentire Deum in anima sua praesentem; Acerbius omni jactura, & gehenna ipsa videri ei, si vel ad momentum e conspectu eum perderet: Tunc ex obedientia aperuit, quod certamen forte dedit illi Deus, ut vinceret, & sciret, quod potentior omnium est sapientia; Horrendas enim visiones, pavores, & spiritus derelictiones, quas per quindecim annos summa constantia pertulit, enarravit, quae veluti poenales animarum in Purgatorio lugentium dilationes, & quidem ipsius Inferni typus videbantur, cum nulla ei spes evadendi affulgebant, tunc patuit inter has derelictiones repente in ipso pristinae unionis meridae, veluti in Sponsi brachiis se deprehendisse restitutam, sensisse quoddam donum inexplicabile, solidum, & fundamentale, quo videbatur sibi redita impeccabilis, ut ille, qui dicebat, quis nos separabit a charitate Christi, plerumque etiam post il-

las tenebras apparuisse ei humanitatem Christi Domini, nec non & Sanctissimam Virginem Deiparam, intellectuales etiam visiones, quibus in se praesentiam Dei experiebatur per terminos remotionis, eminentiae, & causalitatis, aliasque circumstantias explicavit idque non a libris acceptum, sed Spiritu Sancto interius docente assecutam fuisse mirifice innotuit. Mortificationis etiam, & poenitentiae exercitia, & in his non suo, sed Confessariorum arbitrato modum constituisse: suarumque virium diffidentiam fidei ardorem, spei securitatem, divini amoris incendia sic dilucide explicavit, ut sinceram, ac tutam esse viam, qua haec electa Dei Virgo incedebat censors disparatis colloquiis, scrutiniis, & censuris unanimi Spiritu, voto, & sententia concluderent.

§. 16. Spiritu Dei agere, & agi Rosam, ut Dei filiam fuit constans opinio omnium, qui tunc Limae perfectionis, & sanctimoniae fama celebres erant, eamque dono sapientiae abundare, & scientia coelitus infusa gubernari judicaverunt; Difficillimas enim de arcano Sanctissimae Trinitatis mysterio, hypostatica Verbi Divini unione, Sanctissimo Altaris Sacramento, profundo praedestinationis abyssu, natura gratiae, caeterasque Theologicas quaestiones sacrarum literarum Professoribus proponentibus, tam sublimibus conceptibus, profundis sententiis, & verbis adeo propriis explicavit, ut laudarent omnes cum Servatore nostro Patrem omnipotentem Dominum Coeli, & Terrae, quod tanta sapientibus, ac prudentibus abscondita humillimis parvulis, & indoctis revelaret.

§. 17. Conversatio hujus Virginis magis in Coelis, quam in Terris erat, & ubicumque Sanctissimum nomen JESU legendo occurrisset, tantisper immorabatur, inde enim amoris ignes in corde sentiebat, & ipse JESUS saepe amanti Rosae in paginae planitie apparuit, eique suavi obtutu ablandiebatur, ut verbum attenda lectione talis animae dignissimum, in quo sunt omnes thesauri sapientiae, & scientiae Dei, sic etiam cum occuparetur in tela consutura, pulvillo ipsius saepe quietissime insidebat, & ad cor hujus dilectae tacitis nutibus loquebatur, omnique gestu suum divinum protestabatur amorem. Frequentes, & fere quotidianae erant hujus sanctae animae deliciae istae, & interdum moram faciente Sponso querulis vocibus lamentabatur, donec veniret, ludens cum eo, cujus guttur suavissimum est, obtinuit vincens curari a doloribus gutturis, perdens vero, iterum doloribus cum patientia donata fuit, quae dum matri obediens pararet, visa est vultu Angelico radiare. Illi jam languenti, & viribus deficiente, omnique humano auxilio destituta occurrit idem ipse, qui est adiutor in opportunitatibus, & tribulatione, & pretioso vulnerati lateris Myrothecio, eam benigne applicatam ad hauriendam aquam salutis de fontibus Salvatoris illico aegram sanavit; Ab innocentibus Virginibus visa est cum ipso JESU sistere, quandoque etiam deambulare, & secretissima miscere colloquia tali cum Majestate, ut quocumque pedem fixisset ille, pavimentum fulgenti lumine splenderet, utque talis Rosa nulli alteri plantae adhereret, quam ei, qui est Flos campi, & Liliu Convallium invenit basilicum, seu ozimum, quem studiosius colebat reservatum, ut plantam Regiam ipsi Regi Seculorum siccum & eradicatum, cui de hoc dolenti ipse Christus apparens dixit, se suis manibus illum eradicasse, & projecisse, ut ipse solus esset ejus verus basilicus.

§. 18. His ostendit verissimum, quod in extasi cuidam dixerat, idest se Rosam gestare in intimo sui divini cordis penetrati, cum sciret vicissim in ejus Virgineo corculo se solum tranquillissime inhabitare.

§. 19. Adstitit etiam saepe Regina Coeli a

Christi, ejusque matris visione recreatur.

Poenitentiam exercet.

Arcana Theologicae explicat.

Conversatio ejus cum Jesu.

Et ad orationem alligit.

Rosae cogitationes.

Quae in horrore constant.

Ejusque Genitrice Maria.

Angelus tu-
relaris saepe
Rosæ inser-
vit.

Et Cathari-
na Senensis
apparet.

A Dæmone
varie vexa-
tur.

dexteris ejus, itant ab undecimo ætatis suæ anno usque ad extremum non defuerit ei hoc pretiosum familiaritatis contubernium: in Rosariano enim Sacello ex sedulo ministerio mutua cum illa erat ei conversatio, eoque honore hanc suam famulam dignata est, ut cubiculariæ ipsi exhiberit ministeria excitando eam illis vocibus, Surge ad orationem, filia, surge, nam instat hora. Illique expectatæ se præbebat videndam facie ad faciem, Majestate decoram, & gloriæ cœlestis Paradisum, exclamanti cum altera Elisabeth: Unde hoc mihi ut veniat Mater Domini ad me.

§. 20. Misit etiam Dominus Angelum suum, qui præcederet Rosam, & visibiliter custodiret, ac introduceret eam in locum, quem illi paraverat; fuit enim tam domestica fiducia hujus Virginis cum eo, ut habuerit illum non solum ut amicissimum, sed etiam ut pararium, aut veredarium, quotiescumque hora consueta Sponsus non apparebat. Deficiens quadam nocte viribus misit eum ad Mariam de Ufatigui, ut nuntiaret ei se egere remedio, quod per famulum statim illa transmisit, vidente, & agnoscente hoc à filia per obedientiam Matre.

§. 21. Ab eodem etiam ab horti cellula aperiente ipso seras portarum ad genitricis cubiculum incolumis ducta fuit. Aliis etiam Angelis mandavit Deus de illa; Adlitterunt enim propter ejus preces cuidam Religioso in periculoso itinere, donec iste in deterius mutatus fuit, cui cum ipsa Virgine de hac derelictione conquerenti revelavit mysterium, & arcana singularia ipsi soli, & Deo nota, & quæ à tanta distantia solum ipso Domino, aut Angelo revelante Virgini innouisse poterunt.

§. 22. Sæpe etiam ex quo fuit ei à Christo Domino data in Magistram Sanctæ Catharina Senensis hæc eam visibiliter conveniebat in terris, præsertim cum ejus regulam scrutaretur, adeoque crebra, & amica fuit inter has Virgines conversatio, ut ex vultu Beatæ Catharinæ in faciem Rosæ transferant lumina, itant, & vivens, & defuncta per oris lineamenta hæc eam omnino repræsentaret; præter innumeras delicias, favores, officia & virtutes, quibus ab ea ornata, & aucta fuit.

§. 23. Probavit Pater Cœlestis inter has spiritualis vitæ delicias hanc suam electam, ut aurum in fornace igne tentationum, afflictionum, persecutionum, & plurium, ac gravium infirmitatum; luctabatur enim quam frequentissimè cum Dæmonibus, multisque illorum molestiis vexabatur, ex quibus sub terra specie Molossi unus eam orantem latratu horrifono terrere, & rabido morfu per solum illam raptans tentavit discerpere, donec clamavit ad Sponsum, Ne tradas bestiis animas confidentes tibi; aliàs colaphum impexit, quandoque saxum rude in eam vibravit, quod solotenus Rosam, nec læsam, nec territam prostravit, libros ejus spirituales laceravit, sub gigantea mole alias hanc inexpugnabilem fœminam tremente cellula corripuit, adeoque contorsit, ut ejus ossa comminuta, & nervi distracti viderentur; sed invictus Virginis animus insaniam hujus furentis hostis pluribus horis frustra certantis repressit, & irritis, donec victoriæ desperandus evasit. Ad hortum oratura procedens in Angelum lucis transformatum obvium blandè habuit hunc Antagonistam, quæ à nobili fuga victoriam mendicavit, cum de castitate certamen esset, arreptaque ferrea catena acerbissimis ictibus nudas scapulas cœventavit, & inter sanguinis, lacrymarumque rivos conquerenti de absentia Sponsi, conspicuus ille ostendit, quod nisi eum ea ipse fuisset, nunquam victoriam reportasset. A primordiis pueritiæ spirituum discretionem obtinuerat, agnoscebatque docente sua sancta Magistra, quæ olim à Christo Domino hauserat illustrationes à Deo esse, cum in anima sequitur humilitas, reverentiæ affectus, proprie

utilitatis cognitio, ordo, & unitas cordis, & gaudium in Deo, Ex adverso hii oppositas impressiones, timorem, divisi cordis confusionem, sui complacentiam, & inquietudinem redolere.

§. 24. In ærumnis ab infantia fuit, nono enim mense ætatis suæ lacte destituta est, cujus defectus nonnisi cibo valdè inepto compensari potuit: vix fari cœperat cum propter nominis controversiam virgine cædebatur ab Avia, si Rosa, à Matre, si Elisabeth vocata respondisset; Virginis hujus virtutes, & mortificationes Matri aliud intendenti mera delicta videbantur, quibus castigandis non solum durissima verba, sed persæpe etiam sæva verbera adhibebat, præsertim cum rutilam cæsariem deprehensa fuit sibi præcidisse. Nec mitiores in eam fuere domestici, quando ejus virtutes, & cœlestia dona innoverunt, vano timore correpti ne cum magno familiaris dedecore, ut de imposturis suspecta ad Sanctæ Inquisitionis Tribunal raperetur. Accessit in cumulum tribulationis quorundam Confessariorum incredula vel oscitantia, vel ruditas, vel inscirtia, dum ei conabantur suadere non esse rectum, aut tutum illud virtutis iter, vertigine, vel alia noxia intemperie laborare, illusiones esse, quas ipsa illustrationes divinas credebatur. Sudenti fœminæ precibus impetrare à sua Seraphica Magistra eripi ab his ærumnis constanter renuit; pudebat enim Crucifixi Sponsam, vel per momentum extrâ Cruces reperiri, à quibus nunquam vacavit; feriatam enim ab exteriori gravior, occupabat interior, & cessanti foris persecutioni, agritudinum agmina succedebant.

§. 25. In Canta ex dira nervorum attractione per triennium lecto decubuit cruciatu intenso, gemitu nullo; sæpe acutissima eam angina, Asthma, permolesta Ischias, Pleuritis, stomachi, Pericardii, & intestinorum dolores sine numero, & sine lege frequentes convulsiones invadebant, Medicis, ut plurimum stupentibus, quomodo in tam arido corpusculo vires essent ad perferenda, quæ profertendo cuilibet robustissimo satis fuissent, Rosa optimè penetrante non tam ab intemperie, quam à benevola sponsi manu hæc sibi agonalia festa provenire, febres ephimeras, ac etiam reliquas contumaciores ipsa consuetudine jam penè in jocum verterat. Chiragræ, Podagræ, & Arthritidis morbi frequenter eam occupabant, quos cum invita constantia toleravit. Hæc omnia inter illustriores à Deo sibi collatos favores recensebat. In sublimi enim, & singulari mentis elevatione viderat Christum Dominum dividentem lance ex Cruce facta, gratias, & dona ad mensuram pœnarum, audivique dicentem, sine pondere afflictionum, ad gratiæ cumulos non perveniri, unicam veram scalam Paradisi esse Crucem, nec præter eam superesse aliam, per quam in Cælum ascendatur.

§. 26. Languens, & æstuans Divini Amoris ignibus in nocte orans visa fuit ab alia virgine magnis luminibus coruscans veluti igniculis per os, oculosque evibratis, protestantibus quantum incendium intus ferveret, quod alias pluries ea inficia coram diversis contigisse innotuit. Cæteras virtutes studiosè celavit, magnam charitatis flammam tegere non valuit, ejus enim colloquia, salutationes, & responsa continuo Divini amoris memoria condiebantur. Singularum creaturarum ordines ad amorem dulcissimi Creatoris gradatim compellebat, tum ignitis vocibus, tum pulsu citharæ, quem non didicerat, ut omni ritu, gestu, actuque suo se dilecto ostenderet amantem.

§. 27. Eadem vi charitatis acta, ut vera sponsa Domini zelavit honorem; irreverentiam enim Ecclesiarum detestabatur, loquentes ibi otiosè humiliter, & suaviter corripiebat. Domestici cavebant, ne coram ea ineptias proferrent; verebantur enim Rosæ adhuc parvulæ censorium supercilium: immenso gaudio perfundebatur, quoties Dei ho-

A domesticis
persecutio-
nes patitur.

Inter corpo-
ris dolores
constantior
evadit.

Orantem
Rosam raris
circumdant.

Suis erga
Deum zelus.

norem

norem insigni aliquo successu promoveri videbat, ut accidit in insigni peccatricis conversione.

§. 28. Eodem zelo precibus transfudit in se Confessarii sui febrem, ut Concionatoris officio in percelebri solemnitate fungeretur, quo convalescente torquebat Rosam febris non sua, nec tamen à sermone abesse voluit, febrilem enim ardorem facile superabat exultans divinæ gloriæ desiderium.

§. 29. Obsignavit hanc Dei Amoris sollicitudinem dilectæ suæ ipse Christus Dominus hoc insigni miraculo, Anno salutis 1617. decimo septimo Kalendas Maji, Rosa vehementibus amoris divini stimulis excitata sonore, & fervidissime venerabilem Salvatoris effigiem in Oratorio Quæstoris alloquebatur, cum statim totum vultum imaginis guttulae sudoris operuerunt; convocati testes arte, & doctrina celebres, qui omnibus serio expensis censuere supernaturale esse, quod in Icone gerebatur, quatuor horis duravit pium ostentum cunctis adstantibus admiratione, & sancto horrore stupentibus, cujus sudoris vestigia per aliquot lustra conspicua mansere. Hoc est tantummodo indicium, quam enixè cupiat Servator noster ab omnibus redamari testata est ipsa Virgo Rosa Divini concia secreti, timentibus domesticis, ne impendentis Divinæ ultionis præsigium esset. Sudor ille brachio ipsius Rosæ ex Confessarii imperio applicitus, quod antea solo collisum sic graviter læsum erat, ut Chirurgorum iudicio ex ea parte Virgo manca mansura esset, sanum, & flexibile reddidit stupente Chirurgo, qui pridie censuerat omnem curam esse vanam cum brachium omnino intractabile appareret.

§. 30. Nondum pueriles annos excesserat, quando eam Confessarii spiritu jam grandem agnoscens manducandi frequenter Panem illum Angelorum, qui præbet delicias Regibus, facultatem dederat.

§. 31. Erat in ejus spiritu limpida mundities, nitida innocentia puritas, ac robustus devotionis calor, & nihilominus cum tanto immaculata conscientia candore, quoties ad Divinum Epulum accedendum erat, toties summè gemebunda, & lacrymis perfusa Sacramentalem Confessionem præmittebat. Hanc Sacerdotes communicaturi totam flammam, & vultum ipsius cœlesti, & vehementi splendore radiantem conspexere, quin & Presbytero Sacram Communionem porrecturo videbatur flammescens aperiri clibanus, dum removebat pallium, ut Divinam reciperet Hostiam & vim erumpentis repentini ardoris adeo sentiebat pavidus Sacerdos; ut sæpe manum retraxerit præ subito metu adustionis. Idem experiebatur in se Minister Sacrificantis, dum ex more scyphum ablutionis ei porrigebat, ut hoc etiam testimonio probaretur, hoc esse Sacramentum illud, quo Deus ipse venit ignem mittere in terram. Jussa aperuit ex Virginea Dei carne diffundi in anima sua mirabilem Cœlestis Agni mansuetudinem, vegetari spiritum suum inustato robore, instaurari, ac resciri vires per quamdam veluti novam transformationem sui spiritus in hoc divinum alimentum, interea clarere in corde suo placidam altioris sphaeræ serenitatem, pacem, temperiem, gaudii immensitatem ex arcta unione cum Sponso Divino, fruitionis altitudinem, & spiritualem saporem veræ dulcedinis, quæ nulla prorsus comparatione explicabilia erant. Sacra communione refecta jejunia usque ad vesperam, subindè usque in frequentem diem, quandoque per octavam integram ea sola contenta ab omni alio cibo abstinuit. Veneratio ejus erga venerabile mysterium fuit adeo eximia, ut semel se accinxerit, videntibus aliis ad subeundum martyrium, quod imminere rumor sparserat; defuitque tunc Hostiæ Martyrium, non Hostia Martyrio. Summo etiam cultu prosequeretur Sanctæ Crucis signum ubicumque

illud reperisset; ita ut ex plantis horti impressionem illius formaret, quarum una Proreginæ dono data paulò post exaruit. Rosæ reddita post quatuor dies revixit, quod totum virtuti ejusdem Sanctæ Crucis Virgo tribuit. Erga Imagines Beatissimæ Virginis miro fervebat devotionis affectu, & maxime circa eam, quæ Augustissimam Rosarii Reginam exprimit, in cujus Sacello habitum sui Ordinis suscipiens ploranti Matri visa fuit blando favore Deiparæ in Cœlum elevari. Fama erat Læmæ Rosam impetrare quæcumque apud Sanctam illam imaginem postularet, tranquillitatem cujusdam Communitatis, in qua invaluerat discordia non sine lacrymis, & aliorum admiratione biduo orans obtinuit, plurimisque aliis ibi dignata fuit favoribus, alloquiis, & visionibus, quæ in examine obtemperans aperuit.

§. 32. Electa ut aptior, & dignior ad exornandum simulachrum Sanctæ Catharinæ Senensis, quam ut matrem ex intimis præcordiis colebat, à lacrymis, osculis, & alloquiis in eo obsequio non cessabat, & miro modo tantæ pecuniæ literulas accepit, quantam ipsa pro veste ejus paulò ante optarat, prædixit præsignatam Virgulam nulla fecunditatis nota tunc turgidam in honorem Sanctissimæ Trinitatis tres flores gariophyllorum producturam, quibus Sacram Imaginem condecoraret eo tempore, quo tali florum genere regio illa careret, quod frustra diù quæsitum fuerat, & oraculo correspondit eventus, mirantibus, & diffidentia veniam petentibus sodalibus.

§. 33. Adjuverat eam in hoc munere Euphemia de Pareia, cujus famula Francisca sui infantis nutritia graviter ægrotabat, Rosa apud Sanctam Catharinam precante, ista depulso periculo ita convalescit, ut postridiè permisa fuerit à Medico nutritias infanti, quas prohibita fuerat, præbere mammillas.

§. 34. Francisca quoque de Montoya ab eadem Sancta obtinuit, ut sulphuratum missilium ignium crepitaculum, quod vultum petiit, & supercilium impexit, non noceret, isto adhuc resiliens valido idè alterius fœminæ vestes læserit & succenderit.

§. 35. Eadem Rosa Anno Domini 1616. mense Augusti, cui post processionem delata fuerat Imago devestienda horrenda arthriti in dextera laborabat, quæ immani cruciati invalerat articulos omnes, ita ut prædicto operi prorsus redderetur inutilis, procubuit ante Imaginem Sanctæ Catharinæ in die D. Laurentii, & brevi oratione peracta accinxit se operi, mirantibus adstantibus, Quæstori ipso vidente, manum paulò antè acerbissimè læsam, tunc validam, & agilem, Medico ipso testante evidentiam miraculi, cui beneficio accessit, quòd exinde nunquam in posterum arthritis manum illam invasit, quòd mirum non fuit ipsi Rosæ, quæ ab ipsa seu à matre penè quotidiana ex mutuis confortiis solatia hauriebat.

§. 36. Zelata est etiam pro Domo Dei salutem animarum, ipsa enim charitate, qua verum Christi Domini Corpus mysticum quoque diligebat, quoties ad interiora Meridionalis Americae montana oculos vertebat, cruciabatür medullitus illacrymans perditioni tot Barbarorum, qui inaccessas illas post nivosa juga valles populabant; sic etiam jugis planctus materies ei erant quæcumque aliæ Infidelium Nationes, Viros Religiosos, & præsertim sui Ordinis Fratres, quotquot aptos noverat, ad Gentilium conversionem hortabatur, & per JESU Christi viscera obsecrabat, ut huic se operi accingerent. Unius ex suis Confessariis Missioni deputati animum ad maturandum opus inflammare studuit, & cum eo convenit, ut medietas omnium fructuum, quos interea ipsa ex toto bonorum operum exercitio se cumulaturam sperabat, ei adscriberetur, & vicissim ille transferret ipsi Virgini fructus conversionis anima-

Sancæ Crucis.

Et Iconis Virginis Rosarii amantissima.

A qua gratias læpissime obtinet.

Catharinam Senensem miro amore, & honore prosequitur.

Cujus intercessione fœminas ægrotantes.

Et semetipsam manu acerbiter læsam sanitati reddidit.

Salutem animarum zelatur.

efficiat.

Et erga proximum.

A Christi Icone sudorem manantem componatur.

Frequente Eucharistia recreatur.

Puritatem, & devotionis ardorem experitur Sacerdos Sacramento ipsam reficiens.

Quo munita in dies juvena protrahit.

erga zelus.

rum, quas sua prædicatione in viam salutis erat attracturus. Hoc animo excogitavit inopem parvulum quasi in filium assumere, quem Christianæ vitæ rudimentis imbueret, & piis eleemosynis ad virtutes, & Sacrarum litterarum plenam instructionem se evecturam sperabat eo pacto, ut is idoneus factus, & Sacerdotio insignitus ad Apostolicas Missiones pro conversione gentium properaret, ut quod per se præstare non poterat, per alium suppleret, quod nisi immatura morte præventa fuisset, perfecisset. Pro periclitantibus Christianis, qui per culpam lethalem à statu Divinæ amicitie infeliciter exciderant, nulli lacrymarum sumptui parebat, & quotidie cruenta sibi vulnera infligebat, ut his verè miseris vite seria emendatio à Deo concederetur. Concionatores ipsos vehementer hortabatur, ut flagitiosas animas ab ima vitiorum charybdi ne perirent, ad securum pœnitentiæ litus toto conatu evocarent.

Et intima
cordium ex-
plorat.

Impatien-
tiam manife-
stare in-
fuit.

Religiosi cu-
jusdam ani-
mam salvam
afferit.

Rosæ cha-
ritas.

§. 37. Divinitus edocta de pravo desiderio, quo Vincentius nomine juvenis nobili genere oriundus ad eam fidem accesserat, tanta eum charitate corripuit, ut fateretur, se agnoscere Christum Dominum in ea loquentem, & totus mutatus ab illo, qui paulò ante fuerat, fretus, & adjutus precibus ejusdem Virginis juvenilibus desideriis, & culpæ valescens sanctam vivendi rationem instituit. Prodigiū erat, si qua persona cuicumque vitio obnoxia Rosam accederet, & melior ab ea non recederet. Mariam de Mesta impatienti, ac præcipitis iracundiæ pugnaci morbo jam sibimet ipsi ex diuturna consuetudine factam intolerabilem, patientiæ, ac mansuetudinis aphorismis sic instruxit, ut ab illa die emendatior, ac mitior visa fuerit: eoque brevi in patientiæ gymnasio profecit, ut jam à Deo ultrò plus, ac plus adversitatis postularat. Religiosum cum mortis angoribus trepidè, ac periculosè luctantem urentibus scrupulis vexatum sic juvit promissione suarum precum, & exhortatione, ac sponione participationis suarum satisfactionum, ut confestim pavor, lætæ spei locum cesserit, qui postea salutari- bus Sacramentis munitis ingenti salutis fiducia placidum, & serenum spiritum reddidit Creatori, de cujus anima postea Rosa nunciavit, cum ea feliciter, ac benignè agi, jamque illam Regioni lucis adscriptam frui perenni Sanctorum felicitatis refrigerio.

§. 38. Ordinavit etiam Dominus in ea charitatem in corporalibus misericordiæ operibus quibus proximos juvare studuit, nam inops hæc Virgo sibimet necessaria subtrahens dispersit, deditque pauperibus, ut enim oculatæ cujusdam necessitati subveniret, octo dierum alimoniam solo pane, & aqua contenta sibi pro egentis subsidio detraxit. Telam à Genitoribus ejus pro suis ægritudinum necessitatibus concessam, illicò inter duas Virgines virtute, & genere nobiles extremè tamen egenas, divisit. Dono dedit Montoizæ pauperissimæ Virgini alterum ex palliis, quæ Mater possidebat, prædicans ei fore, ut aliis novis loco veteris provideretur, quod mirabiliter re ipsa, ut Virgo prænuñciaverat, evenit. Divinitus admonita Joannam de Bobadilia Virginem nobilem, sed derelictam esse, quam vorax sub mamilla cancer torquebat, & tardante remedio exitium minabatur domi recepit menstruum locationis sumptum, & medicaminum pretium ei providit, & post aliquot menses integrè sanam restituit, hoc unum dolentem, quod non posset (obstante fide data) Virginis beneficium in grati animi obsequium ea vivente palam referre. Nihil ei jucundius contingere poterat, quam si à Matre permitteretur, cujusque conditionis egenas, aut morbis afflictas mulieres paternis inferre adibus, ut illic suis manibus assidue ministraret languentibus; quibus de quacumque re ad victum, & medicamen necessaria exactè providere studuit. In-

ter has mendicas nulla erat, tam intolerabilis aspectu, aut favore horribilis, quam Rosa designari, vel præ nausea averfari posset. Omnibus melam, famulatum, & curam afferabat.

§. 39. Indignanti Matri propter graveolentiam mucidi putoris à Rosa in vestibus ex cura infirmæ contractam respondit: Christi bonus odor sumus, dum ministramus infirmis. Charitas delicata non est, nec proximum fastidit. Inviçto animo vix imitabile suæ Sanctæ Magistræ exemplum secuta in ædibus Isabellæ de Maxia nauseam stomachi heroico actu superavit. Noverat Joannes de Tineo Almanza Quæstorem Gundisavum Rosæ precibus, & meritis pluries à gravissimis infirmitatibus liberatum; Ille ex cruciatibus stomachi periculosè ægrotans obtinuit, ut Virgo ista post auditum sacrum decenter associata eum inviseret; in cujus vultu majestatem Angelicam intuitus spem indubiam incolunitatis concepit, statimque omnis dolor evanuit, somnus, qui omnino diffugerat, blandè corripuit infirmum (citissimè illa abscessit, ut plausum effugeret) iste verò sanus evigilavit. Uque ad bruta animalia clemens Rosæ suavitas, & tenera se ostendebat, & juvabat commiseratio.

Minister
Infirmor.

§. 40. Tota hujus Sanctæ Virginis spes in Deo erat, qui prævenerat eam in benedictionibus dulcedinis, hinc frequentissimè decantabat Davidicum illud Sanctis Patribus, & Eremiticis familiare: Deus in adjutorium meum intende, Domine ad adjuvandum me festina. Quæsit sæpè horum verborum emphasim: sed nullus unquam profundior ei attulit explicationem ea, quam ipsa intimè Deo docente in animo conceperat. Interrogata cur unicè hanc præ cæteris versiculis amaret? Respondit, totum solatium Seraphicæ Suæ Matris eo contineri, & singulas illius syllabas arcano quodam familiaris in Deo confidentiæ succo turgere, nec suo palato aliud his propriis verbis sapidius posse occurrere. Cælitus data fuit ei fiducia certitudo assequendi tria maxima munera, æternam videlicet Beatitudinem, perpetuam, & nunquam interpolandam Dei amicitiam, & infallibilem ex alto succursum in quibusvis tum necessitatibus, tum repetitis periculis. Angebatur quondam innocens hæc anima recogitans pavida formidine prædestinationis suæ arcanum omni animæ tremendum, quam Dominus ad adjuvandum festinus, sic est affatus: Filia, ego neminem condemno ni volentem condemnari, ex nunc tranquillo animo esto. Aliàs in mentis excessu adfuit illi parvulus Jesus purissimæ Genitricis ulnis innixus, eamque blandè alloquens iussit sparsas per solum rosas in sinuosa vestis laciniam colligere; inde Divinus Infans una petita, & grater accepta subintulit: hæc Rosa tu es, hujus providam curam mihi assumo, tu de reliquis, ut magis volueris disponito. His agnovit se teneri in dextra Salvatoris, velut Rosam electam, quam non raperet quisquam de manu ejus. De reliquis rosis subitaneum fertum contextens tremendo Jesu capiti imposuit, qui virgini aridens, eamque benedicens disparuit. Cæteris rosis indicari novit piæ Virgines Limeses, quas post suum obitum in novellum S. Catharinæ Senensis Monasterium colligi oportebat. Eadem vi confidentiæ in Deum à prima etate Rosa adversus quacumque mortalis vitæ difficultates, & incommoda stetit impavida. Cujus fidem, constantiam, & nutus visi sunt immanes Tauri in extremam aliunde rabiem extimulati revereri, nam adstupentibus quotquot spectabant ad invicem Virginis conspectum eminus, & repentiè innocentibus parere didicerunt. Cum enim effet duodecim annorum in quodam Pago obvium habuit ferocissimum Taurum illuc ruentem, & fugam meditantibus his, qui cum ea erant, fixis in Cælum oculis, dehortata est à fuga, necdum verba finierat, cum

Spes ejus in
Deo.

Reciproci
Divini Amoris
pignus
recipit.

Rosæ fides.

ferox

Taurorum
ferociam
frenar.

ferox animal terrifico mugitu in alias procul per
fonas impetum fecit, Rosa cum suo comitatu in-
columi manente, quæ adhuc post periculum pa-
ventes socias monuit, sperandum sitius in adju-
torium Altissimi, & tunc maximè cum periculi
vicinitas omne effugium interclusit. Sic & alia
vice Taurus alter recta via in quadrigam, qua
Rosa vehebatur cum Matre & aliis, cursum libra-
vit, cæteris fugam tentantibus sola Rosa oculis in
Cælum jactis prædixit Taurum usque ad rhedam
non percursum. Dixerat, & respondit eventus
stupentibus univèrsis, non tam reditum Tauri,
quàm Virginis animum omni metu superiorem,
quæ in summis periculis Cælesti Sponso occine-
bat, non timebo mala, quoniam tu mecum es.
Minor non erat ejus fiducia in sperandis à Divina
providentia necessariis vitæ subsidiis. Defecerat
olim in paternis ædibus numerosæ familiæ panis,
nec erat unde emerent, illa brevi laborum motu
rem Deo commendavit, mox magna fide arcam
panariam aperiens plenam azymis, ac saporosis
panibus reperit, testante illorum figura peregrina
à domestico panificio non prodidisse. Per necessarium
in Regionibus illis condimentum mel domi omni-
nino defuerat: descendit ipsa in nomine Domini
secretissimo instinctu jussa optimè sperare de Dei
protectione, cupam invenit usque ad summitatem
recenti melle plenam tota Domo supente, eoque
magis, quod novo prodigio mel Cælitus datum
integris octo mensibus toti familia sat fuit in
usum quotidianum. Infirmabatur Gaspar Flores
Virginis Genitor merens etiam ob quinquaginta
librarum debitum, qui præ inopia solvendo non
erat; tristabatur perplexa Mater importunitate
creditoris augente angustias: Filia Templum adit,
preces fundit, eique domum redeunti vir plane
ignotus occurrit, simulque involutum strophio
lo argentum porrigit, & jubens, præsentem Pa-
rentum necessitatem illo sublevari, statim abscel-
sit. Rosa involucrum explicante ipsa librarum
quinquagena, cujus Pater debitor erat, apparuit,
quod Gaspari narratum in somnium videbatur,
donec filia nummos uti acceperat, adnumeravit.
Hæc sunt subsidia, quæ Sponsus divinus Parenti-
bus ipsis sub specie Cælestis lapidicæ huic no-
vellæ sponsæ inter parafrenalia, & antidota se
ministraturum olim pollicitus erat.

Annonam
auget.

Et tantum
gignit.

Prophetia
dono illu-
stris.

§. 41. Testimonio etiam Domini Nostri Jesu
Christi, quod est spiritus Prophetia, fuit illustris,
nam integro ferè decennio ante fundationem,
quandoque per symbola, & figuras, aliàs manife-
stè, & in proprio typo non solum fuit illi divini-
tatis, demonstratum Monasterium, quod Linæ
sub S. Catharinæ Senensis patrocínio numerofo
Sacrarum Virginum Collegio dicandum erat,
sed etiam primam ibi futuram Monialium Præ-
fectam, & Cænobii fundatricem Luciam Guer-
ram à Daga ex vultu agnovit, spiritu suo imbuit,
& osculo pacis quodammodo initiavit, dicens ei:
Euge Mater ingenti suo te operi Deus reservavit.
Ex Virginis spiritu hausit felix Matriona divinos
sensus, & religiosi status cæleste desiderium; Sed
obstabant superstes Maritus, & numerosa fami-
lia, quos omnes paulò post Deus ab hac luce evo-
cavit, nec non innumera, & potentissima alia
fundationis post obitum Virginis impedimenta
sustulit, duroque animos olim aversos ad favo-
rem pii operis flexit. Quibus sublatis Lucia am-
plissimis suis facultatibus Cænobium fundavit,
dotavit, ac denique se ipsam dedit; cum sacro
velo nomen Sororis Lucie de Sanctissima Trini-
tate assumens, ac prima novelli sui asceterii præ-
fecturam gessit, Religionis spiritum mirificè pro-
pagavit, demumque sanctimoniam fama celebris
obdormivit in Domino. Ipsa Maria Oliva Rosæ
genitrix, quæ antea hoc ei vaticinanti filia acerbè
contradixerat, Anno Domini 1629. post mariti
obitum in novello Monasterio sexagenaria devo-

tè filiabus S. Patris Dominici aggregata fuit, &
assumpto cum habitu nomine Mariæ de S. Maria,
emissa postmodum professione optimo sine quie-
vit. In quo etiam promissa sponsi providentia
affulsit, carente enim illa dote necessaria, unus
ex reservatis ab ipsa fundatrice gratuite recep-
tioni pro dignioribus, sed egenis personis locus
ei obtigit, cæteraque omnia ad amissim etiam
minima ut Virgo prædixerat, evenerunt. Joannes
Villaloo Societatis Jesu jurata fide testatus est,
suo se experimento spiritum propheticum in ea
deprehendisse, aperiente illi Virgine arcanum ne-
gotium quod aliter, ac Cælitus innotuisse non
poterat. Simillimum quid cum eadem Antonius
à Vega ejusdem Societatis Vir integerrimus sibi
evenisse narravit. Secretam cogitationem quam
nulli unquam aperuerat, neque aperitura erat
filia Quæstoris accuratè ei Rosa recitavit, & sa-
luberrima documenta præscripsit. Mariæ de Messa
Uxoris Medori Angelini Pictoris consilium, quod
occultissimè inierant de professione in Hispanias
commemoravit, summam pecuniariam quam pro
arbitratu constituerant, dixit amobus sat esse
mirante Muliere, & attestante plus à Virgine dici
non potuisse, si in amborum colloquio tertia
stetisset. Joanni Miguel Ordinis Sancti Domini-
ci Linam revertenti seriatim, & exactè narravit
ea, quæ illi in aliena regione acciderant, quæque
humanitus non potuerant in Rosæ notitiam per-
venisse, quin & abditissimas suæmet conscientia
latebras Virgini patuisse evidenter agnovit. Pla-
rima alia hujusmodi, ac etiam mirabiliora com-
memorantur hujus Sponsæ Christi vaticinia, qui-
bus omnibus correspondebat eventus, compro-
bans in ejus animam plenitudinem gratiæ, non
tantum sanctificantis, sed etiam gratis datæ Spi-
ritum Sanctum inhabitare.

§. 42. Præcia diei quo ad Sponsi thalamum
properare ex hac lacrymarum valle debebat,
(quod matri celare nequivit) quotannis festum
D. Bartholomæi Apostoli, quod erat terminus
suz mortali peregrinationi constitutus, singulari
devotionis studio colebat, & in ejus pervigilio
suo non contenta jejuniò, aliquos innocentes pue-
ros, ut secum jejunarent adduxit, in eo etiam
post ejus obitum perseverantes, eò quod sic à
Rosa instituti fuissent. Triennio ante discessum
gravi morbo decubuit, ut jam extremo funeri
matura, & deficiens cum à Confessario, ac do-
mesticis collacrymaretur, quam intrepida jussit
intempestivum abigere mœrorem, & certum esse
tunc se non morituram, quo dicto innotuit sui
transitus terminum divina revelatione compertum
habuisse. Quin & quatuor ante obitum mensibus
Quæstoris Gundisalvi uxori atrocissimos suæ extre-
mæ infirmitatis dolores futuros narravit, & im-
missimum eorum ardentissimam sitim instare præ-
nunciavit. Locum etiam integro anno antea ei-
dem Matronæ prædixerat in eodem cubiculo,
in quo mortalitatis debitum persolvit, rogans ne
alteri femina præter ipsam, & genitricem suam
corpuscum vestiendum, & feretro imponendum
committeret. Triduo ante suum extremum de-
cubitus cellam hortensem adiit, & Cygni mo-
te exorsa modulò decantando commendabat
Deo, & Sancto Dominico genitricem suam
quam desolatam relinquebat. Credit Mater
audiens lusum esse metricos, sed Kalendis Augusti
prophetice ea prænnunciata fuisse cognovit. Sub
noctis enim medium audita fuit miserè ejulare,
& corpusculo super solum extensa rigentibus
membris inventa. Rogata velletne medicum?
Respondit, Cælestem. Frigidus stagnabat sudor,
& in omnibus membris, & juncturis ardebatur
doloribus, & pœnis, quas olim ei Sponsus in vi-
sione ostenderat futuras multò graviores cæteris
omnibus, quas in vita pertulerat. Jussa semel à
Confessario, aliàs à Matre enarrare suos dolores,

Post-remum
sibi diem va-
ticipatur.

Lesio de-
cumbis.

Gravibus
arctata de-
loribus.

licet omnium ferè ægritudinum vim, & nomina per experientiam cognovisset, hunc tamen non nisi per similitudines candentis ferri tempora adigentis, & pugionis igniti à sinistro latere medullium corporis tranſverberantis, in quo Crucifixi erat expressio, & candentis galææ caput includentis explicare non potuit, simulque singulos nervos, juncturas, ossa, ac medullas contundi, resolveri, & aruisse dixit, ac denique non habere nomen, nec nosse tormentum, cui eos compararet. Aperuit insuper Confessario, frustra Medicos in exploranda hujus infirmitatis specie laborare, quam nec pulsus, nec aliud extrinsecum signum indicaret, ac proinde non alia, quam immedicabilis Jobi patientia sibi opus esse, ut quoquomodo singulos Crucifixi Sponsi sui dolores membratim experiretur. Rogavit & obtinuit per aliquot dies solitariam quietem, & silentium, ut intimius suos dolores intingeret extremis cruciatibus Crucifixi amoris, cui se membratim confixam in Cruce sentiebat. Augebantur in dies hujusmodi supplicia, ut mirum fuerit eam, tam potenti, varia, & cumulata dolorum caterva, citius deficiendo, non succubuisse, sed paulatim resolvebatur, quia gloriosissimum Martyrii genus ei erat lentè, & articulatim mori. Certa enim erat has penas æternæ gloriæ pondus in ipsa operaturas; sciebat hunc esse calicem, quem Sponsus biberat, & ipsi, ut Sponsæ miscuerat, ac tandiù ante ei præmonstraverat, undè constanter, & jucundè, velut è manu Christi Domini porrectum totum ebibit, blanda, & devotissima cum dilecto miscbat colloquia, tantumque cum domesticis Dominum rogavit, ne dolores ei mentis liberum ulum impedirent. Sitis immaniſſima præ cæteris, ut prædixerat intimè eam cruciabat, nec aquæ potus sitienti dabatur, obsistente Medicorum præscripto, undè pœnaliter areſcenti Virgini hoc etiam cum moriente Sponſo tolerandum, superſuit clamare: Sitio. Propius accedente acceptabili tempore, quo Rosa ista è terris in Sponſi Paradisum, depositis mortalitatis exuviis transferenda erat, pluries advocatis Confessariis tenerrimam conscientiam, & semel generaliter de tota vita exomologesi purgavit semper cum pœnitudinibus singultibus, & lacrymis, ita ut compuncti audientes mirarentur in sævissimis cruciatibus non flentem, levissimas imperfectiones tam altè desere. Triduo ante felicem obitum supplex voce flebili Divinum viaticum, & extremam petiit unctionem, delato Eucharistico Epulo instar coruscantis auroræ gratiosè tubuit, & gaudio suo impar in altissimam extasim rapta fuit. Sacerdoti tamen Sanctissimam Hostiam porrigenti, & de more roganti aptè, & expeditè respondit, sic, & alacri omnium sensuum officio oleum infirmorum moribunda accepit, quo potius ad triumphum, quam ad agonem sensit se animari. Sæpius etiam coram adstantibus voce clara orthodoxæ fidei professionem emisit, protestans se ut vixerat ita mori Sanctæ Romanæ & Universalis Ecclesiæ filiam, Sacrum sui Ordinis scapulare, ut proprium suæ religioſæ militiæ vexillum, quo Deipara Virgo nascentem Prædicatorum Ordinem insigniverat, expansum super stragulas videre voluit. Invisente eam Priore Dominicani Cœnobii Limæ, cui per quinquentium aliàs suæ conscientiæ latebras aperuerat humilibus precibus ab eo obtinuit perlegi formulam exactam, qua jam moriens veniam à Deo exoraret pro omnibus, qui eam quocumque modo in suæ vitæ decursu læſissent, cujus verba voce sequebatur Virgo Crucifixum stringens, nec satiari poterat illis tenerrimis vocibus: Pater ignosce illis. Anima verè tanto Sponſo digna, quæ ut esset plenè Cruciformis Divinum in Cruce Agnum pro suis adversariis extremè deprecantem est imitata. A domesticis Quæstoris Gundisalvi voce humili, & flebili oravit condonari, si qua in re ulli unquam nocuerat, lacrymanti-

bus omnibus, qui ejus innocentiam, & puritatem tot experimentis comprobaverant. Oblato Chirographo, in quo sepulchrum apud suos Religiosos postulabat, cum omni animi submissione, nihil minus, quam de sui corporis cura sollicita subscripsit. Sponſum rogabat, ne cessaret eam exquisitis ardoribus excoquere, donec ei matureſceret in fructum qui ejus mensæ inferri mereretur. Sub hoc sine vitæ crebriora fuere raptuum dulcissima intervalla, in quibus excelsa, & jucunda de suavitate Dei, ac læta de Regione Æternitatis libamina prægustasse innòtuit. Ultimam utriusque Parentis benedictionem summè exoptavit, eamque venerabunda recepit; Sic & à Quæstore Gundisalvo, ejusque Uxore, quos veluti parentes coluerat, benedici voluit. Duobus germanis suis fratribus inter salutaria monumenta parentum curam, & reverentiam ferè commendavit, ac si diceret unicuique illorum ad imitationem Crucifixi Sponsi: Ecce Mater tua. Amabas etiam Quæstoris filias ob innocentiam ab ea summè dilectas, ad virtutes, & præcipuè Genitorum amorem, & venerationem hortata est: reliquosque domesticos officii, ac Christianæ pietatis admonuit, ut jam non fœmina, sed Apostolus prædicare videretur; à Joanne de Lorenzana postremo ejus Confessario paranti se in nocte pervigilii S. Bartholomæi ad matutinarum officium accedere, sciens sibi non superesse amplius, nisi quatuor horas, supremam benedictionem ex corde efflagitavit, monens ea ipsa nocte, ineunte festivitate se ad festa sempiterna abituram. Quod vultu adeò sereno, & lato protulit, ut appareret verè Virgo prudens, & sapiens in vestibulo Paradisi expectans cum lampade, ut dilectus ejus Sponſus veniret, cujus in intimo cordis vocantis vocem sentiens, candelam benedictam nutu petens Crucis signaculo frontem, os, & pectus communivit; mandavitque subtrahi cervical, ut capite ad nudum lignum inclinato sentiret in Cruce se mori. Spiritum denique suum in manus Patris commendans fixis in Cœlum oculis, ut cum Sponſo intraret pronuncians Jesus Jesus mecum sit; quietissimè expiravit. Hæc verba quemadmodum illi fuerant in infantia prima orandi formula, ita his ipsis in suæ infantilis innocentie testimonium decedens Limæ ad Limen supernæ Patriæ evolavit, ætatis suæ trigesimo secundo, mense quinto vix inchoato.

§. 43. Virgineum Rosæ cadaver cum spirare desisset adhuc ex vivo vultus colore, & rubentibus labiis respirans credebatur, donec innotuit haud amplius inesse halitum ex applicito ori ejus speculo, cujus sicut fuit hic ultimus usus, sic etiam fuit primus. Repentino prodigio omnes invalſit arcanus latitiæ sensus, ut Mater ipsa aptans cadaver (sicut ei vivens filia obtinuerat) & tota domus hilariter non exequiis defunctæ, sed nuptiali gaudio interesse viderentur; sic etiam extraneis quotquot aderant intimè, & secretè inhæsit jucunditatis stimulus. Mendicorum tantummodò Limentium ejulatus, & lacrymis publicis fuit celebratum hoc funus, conquereunte egenorum turba veram pauperum nutricem, & matrem acerbissimo immaturè sibi ereptam fuisse.

§. 44. Visa fuit Angelorum numerosa catervæ & ante obitum circa grabatum decumbentis, & post circa feretrum defunctæ alternante concertu festivè tripudiare. Quæstoris conjux aulam, in qua exposuerat Virginis corpus, undique luminoso illapsu cœlestis gloriæ totam micare conſpexit. Sic implebatur, quod Christus Dominus futurum esse revelaverat, mortem scilicet Rosæ, & sepulturam ejus forte gloriosam. Devotæ fœminæ sacrorum hymnorum sonoro cantu per vices exultabant, protestantes non naniis, sed festis

Ques immedicabiles prædicat.

Et summa siti laborans.

Eucharistico convivio, & Oleo infirmorum roborari petiit.

Benedictionem à Parentibus quærens.

Ad parentum amorem adstantes adhortans.

Et Jesum invocans expiravit.

Mortem mendicorum.

Splendores circumdant.

ibi locum esse debere. Mirabili consensu, & occulto instinctu maxima hominum multitudo clarescente jam die implevit. Quæstoris Palatium Confessarii coram feretro in voces jubilationis, & benedictionum eruperunt, restantes cuncti baptismalem gratiam nulla unquam lethali noxa ab ea inter punctam fuisse, sed immaculatam totius vitæ innocentiam, & virginei candoris infantilem puritatem Cælo ad sequendum Agnum quocumque ierit, intulisse.

§. 45. Ad exequias vulgata jam fama innumerabilis utriusque conditionis hominum multitudo convenit, & pia variorum titulorum sodalitia sponte, & religionum Mendicantium Ordines processere. Mox & Metropolitanum Collegium, & Regius Senatus cum omnibus Magistratibus Sacrum Corpus deferebant insueto honore Ecclesiæ Cathedralis Canonici, succedentibus in hoc munere certatim Religionum Superioribus. Ad Ecclesiæ Valvas visus est vultus Virginis vividior, & venustiore colore rutilare, ut etiam de hæc dictum à Christo Domino apparet, non est mortua puella, sed dormit. Visum est etiam à plurimis simulacrum Deiparæ Sanctissimi Rosarii luce, & splendoribus coruscare. Quo evulgato plures alii advenientes, prodigium non solum eminus, sed etiam cominus sic se habere conspexerunt. Certatim omnis ætas, & sexus Coronis, Rosariis, & quacumque re devota, quæ ad manus fuisset sacrum corpus contingere suppliciter conabatur. Resonabat undequaque Ecclesiæ valde ampla continuis vocibus Rosam Beatam, & Sanctam acclamantibus, donec sepulturæ pretiosum depositum mandatum fuit. Post quæ crescente devota Populi frequentia ob eximia curationum beneficia, quæ in dies crebrescebant solemniores exequiæ celebratæ fuerunt, quibus Prorex, & major multitudo interfuit festivos applausibus & publicæ lætitiæ signis, tam Incensis, quam Advenis novæ Cælorum Civi acclamantibus: paulò post instantissimè postulantibus Primatibus Civitatis Sacrum illud corpus in locum celebriorem transferendum, decreto Archiepiscopi Limensis extractum, inventum fuit corruptioni non subiacuisse, & æquè ex eo cælestem illum odorem prodire, quemadmodum quando primo repositum fuit. In hac celebritate nemo erat, quem sub virginei cadaveris præsentia recens gestorum memoria medullitis non compungeret, multis lacrymis devotionis fluebant, nomen ipsum Rosæ ab omnibus aperto reverentiæ signo recipiebatur. Depositum fuit decentissimè corpus à dextera Aræ Majoris, verum ob copiosam multitudinem offerentium ibi vota, alius locus sacris exuviis collocandis eligendus fuit, ipsum videlicet Sanctæ Catharinæ Senensis Sacellum. Debeatur enim tam simili filiæ sinus Seraphicæ suæ Matris ad quietem.

§. 46. Interea Limam pervenere literæ hujus Sanctæ Sedis Apostolicæ, ut ex formula à Congregatione Rituum præscripta examinarentur Testes de vita, & gestis hujus Ancillæ Dei, quod cæptum anno Domini 1630. ob multitudinem Testium, qui fuerunt numero centum octuaginta tres, non potuit absolvi nisi in mense Majo anno 1632. Fuere pro visitatione Reliquiarum Rosæ de more deputati inspectores, qui aperta arca lignea repererant Virgineum Corpusculum post quintum decimum expletum ab obitu annum consumptis indumentis, ossibus integris, & adhuc sicca hinc inde carne obductis, quæ odorem rosarum exhalabant.

§. 47. Maximis signis ostendere voluit Omnipotens Deus, quam sublimem gloriæ gradum in Cælis obrineat Rosa, quorum illa celeberrima, & crebra fuere, quæ Cæli, Terræque creationem excedunt, conversiones scilicet peccato-

rum, quæ à Deo precibus hujus Virginis obtentæ insignes fuerunt, ad solum enim virginei corpusculi contactum in feretro quamplurimi repentinis compunctionis stimulis ita fuere percussi, ut statim elatis vocibus detestari fuerint sua scelera, prorumpentes in lacrymosam criminum confessionem, audiente, spectante, & mirante maxima circumstantium turba. Mater Virginis Maria de Oliva coram Judicibus recensuit, post exequias filiæ complures ad se devotas accessisse personas, etiam Religiosas antea ignotas liberali subsidio suam egestatem sublevantes, & profitentes se tributa pendere virgini Rosæ, cujus intercessionibus vitæ suæ optimam mutationem debere sciebant.

§. 48. Bartholomæus Martinez quondam hujus Virginis Confessarius ex certa scientia aperuit in judicio, quemdam profligatæ vitæ hominem, longissima annorum serie sacrilegè frequentantem Sacramenta, Rosæ jam tumulatæ precibus commendatum fuisse, & mox illum sentisse divinæ gratiæ motionem, qua cor ejus liquecens generalem totius vitæ exomologesim amarissime perfecit, & adeo conscientiam ejus timor Domini pervasit, ut postmodum quoscumque defectus tanquam pergrandes excessus eluere festinaret. Constat etiam, duas probrosæ vitæ peccatrices ad Rosæ hujus odoriferam famam compunctas jugum impunitatis feliciter excussisse, & in calle virtutis constanter fixisse pedem.

§. 49. Limenses, & alii in univèrsa Peruana Regione Sacramentalis pœnitentiæ Ministri communicatis indicis generatim stupuere de tanta mutatione morum in Populo à die, qua Rosa in Sponsi sui Paradiso recepta fuit; Nam certatim fœminæ abjecto vestium luxu simplicioris modestiæ habitum ubique sumpserunt, Regularium claustra cruentis flagellorum ictibus undique pœnitentiam resonabant. Fuitque tam publicè notum hoc prodigium, ut Tribunali jurejurando assertum fuerit à tempore, quo Peruvia nostris detecta fuit, nullum unquam ibi claruisse concionatorem, qui tot ac tantis stimulis gentes illas ad virtutem impulerit, & tam univèrsalem pœnitentiæ spiritum, & devotionis incendium excitavit, ut Rosa suis aspectibus, contactibus, & precibus.

§. 50. Francisco, & Alexandro de Coloma germanis fratribus matertera erat Maria de Xua mulier opulenta, sed animo implacabiliter in cognatos quamvis pauperrimos adverso, & implicato, quorum primus aiebat suis impensis sex consobrinis, & duos consobrinos omnes in parva ætate constitutos. Impendebat utrique necessitas proficiscendi, & relinquendi parvulos in summa egestate. Franciscus Sacerdos erat, Rosæ patrocinium implorat, postridie Matertera illum accersit, quem toto decem, & octo annorum spatio videre abnuerat, consobrinos calamitosos jubet adducere, & advocato Notario, rescisso priori inofficioso testamento, gratificato Francisco instituit parvulos consobrinos ex assè hæredes, & Rosæ debita grates persolvuntur.

§. 51. Ludovica Barba audierat à Confessario Rosam vaticinatam fuisse se affecturam habitum Religiosum Sancti Dominici, quem ipsa horrescebat, diu parvi fecit dictum Virginis, imò adversabatur eventum hujus Oraculi, tandem Cælestis Religiosæ vitæ inspiratio eam invasit, Rosæ sepulchrum adiit, ei causam supplex commendat, repente illius cordi ignitum Sacri habitus Dominicani desiderium immittitur, in numerum Sororum Tertiariarum adscribitur, divinis solatiis repletur, hoc unum dolens, quod tamdiu corde obstinato tantam felicitatem respuisset.

§. 52. Ludovica de Mendoza encomia Sanctitatis hujus Virginis nec credere, nec concipere

Et solo contactu pœnitentiam inducit.

Rosæ tumulate intercessione plures convertuntur.

Ejusque concives Sanctiorem vitam amplectuntur.

Alii temporalia bona acceduntur.

Ejus vaticinia confirmantur.

Incredula, Sanctitatem Rosæ asserent sanatur.

esse

Innumera multitudo ad exequias convenit.

Et Rosam Sanctam in-clamat.

Cujus corpus tandem tumulatur.

Quod post 36 annos in corruptum Rosæ oiet.

esse vera poterat, aut volebat; repentino angore correpta in manibus, & pedibus summè dolens sensit, spiritum suum caligine, & pavore concuti evidenter agnovit, ab unica sua incredulitate hæc provenire, supplex protestatur se credere, & toto corde fateri, quòd Rosa verè Sancta sit, & repente conquievit tempestas, & sensit recedere atroces illos paroxifimos.

§. 53. Præter prædicta spiritualia beneficia multa alia, & insignia miracula in curandis corporibus patrata narrantur, quibus Sanctitas, & merita hujus Virginis satis superque comprobata sunt; ex Processibus enim autoritate Apostolica confectis, & formiter à Sacra Congregatione Rituum discussis referente dilecto filio nostro Decio Cardinali Azzolino hujus causæ Ponente non solum constat de fama Sanctitatis, & virtutibus Theologicalibus, & Cardinalibus cum annexis in gradu heroico, sed præterea ex concludentibus probationibus tanquam ritè, & rectè admiffa fuere sequentia miracula.

§. 54. Maria Sanchez aliàs de JESU novennis puella, quæ cum sexennis esset, fortuito in terram prolapsa, ita nervis, & ossibus offensa fuit, ut contractis cruribus, eorumque sensu deperdito, omni prorsus standi, & ambulandi potentia deperdita continuo immobilis affixa lectulo per triennium, crescente ætate, magis viribus delituebat, fru stratis omnibus adhibitis naturalibus remediis, ejus Parentes humili corde voverunt eam in sepulchro prædictæ Virginis ad obtinendam ei salutem per novenam ponere, & in ultima novennarii die, dum votum persolverant, infantula supra sepulchrum statim in pedes surrexit cunctis admirantibus, tam expeditè deambulans, ac si nunquam hujusmodi læsionem passa fuisset.

§. 55. Isabella Duran apoplexia in paralyfim terminata brachium exficcarat, omnemque illius usum à quinque circiter mensibus cruciabiliter ademerat, quoad ad inutile pondus, & continuos tantummodo dolores gestabatur ab humero prædens fasciis obvolutum; applicavit illud corpusculo Rosæ jamjam tumulando, mox fascias explicuit, palam clamitans, integerrimè se curatam, publicèque in miraculi fidem robustè jactavit brachium gestu, motuque expeditissimo, ac si nunquam languisset.

§. 56. Athiopi cuidam servo Didaci de Ayala ex nervorum attractione, & tenaci plica, brachium dextrum, ac manus à pluribus annis denegabant officium. Itaque ad famam defunctæ Rosæ cum reliqua turba penetravit in Ecclesiam Divi Dominici, commendavit se sanctæ Virgini, exporrexit illicò sanatum brachium, illudque in sublime elatum magnis vocibus ostentavit multitudini circumfusæ. Qui servum familiarius noverant, accessere propius gratulabundi, nec deignati osculis fatigare manum beneficio Rosæ jam patulam, & redivivam.

§. 57. Magdalena Chimisso Nobilis Inda (utpotè de stirpe Regulorum Chincensium) ab umbilico deorsum corporis attractione, ariditate crurium, & pedum miserè per plures languebat annos, & nonnisi alimentorum manibus huc, & illuc poterat deferri, omnibus frustra adhibitis medicamentis in illo deploratæ salutis statu cor erexit ad superna, devotè se commendavit dictæ Virgini; & ejus vestium allatis particulis tetigit partes læsas, atque in instanti perfectam recuperavit salutem, omnibusque admirantibus propriis pedibus adiit immediatè Prædicatorum Ecclesiam, ibique publicas gratias d. Virgini reddidit.

§. 58. Maria de Vera dysenteria, febris maligna, dolore stomachi, & lethali vomitu per octo dies laborabat in extremis, susceptis Ecclesiæ Sacramentis se commendavit prædictæ Rosæ intercessioni, cujus amplexa est imaginem, & statim sana

vifa est cum totali virium recuperatione, atque è lecto exiliens illicò Altare ornavit, ibique apposuit Imaginem, & ob recuperatam sanitatem gratias egit.

§. 59. His igitur, & plurimis aliis signis coruscante per Orbem Rosæ sanctitate, & ejus exigentibus meritis, felicitis recordationis Clemens Papa Nonus Prædecessor noster indulfit, ut hæc Dei Serva ubique terrarum Beatæ nomine nuncuparetur, & celebrata solemnè ritu ejus Beatificatione eam Civitatis Limæ, & totius Regni Peruani principalem Patronam autoritate Apostolica decrevit, & declaravit, ejusdem festum ab omnibus illic degentibus de præcepto servari mandavit, & ejus nomen apponi in Martyrologio Romano. Nos quoque videntes eam ubique omnium Populorum solemnè planctu devotissimè honoratam, hujusmodi Patronatum pro omnibus Provinciis, Regnis, Insulis, & Regionibus terræ firmæ totius Americæ, atque Philippinarum, & Indiarum, fecimus extensum, formatisque autoritate Apostolica Processibus de his, quæ supervenerant, eorumque validitate approbata, & percrefcentibus venerationis, & devotionis Populorum piis affectibus, novis ostentis, & miraculis accedentibus, ex quibus post maturam discussionem quatuor admiffa fuere; duo scilicet ex processu Suesiano, & duo alia ex processu Panormitano.

§. 60. Primum. In persona Joannis Zelilli ab imminente morte mirabiliter præservati; hunc enim per quatuor menses opprefferat febris hectica tertie speciei progressa in exquisitum marasimum cum ulcere pulmonis, tussi marcidum cruorem excreante, ac rosione gutturis pariter ulcerati, quibus accesserat febris putrida, & maligna; Undè æger susceptis Ecclesiæ Sacramentis ad extremum vitæ fugientis agonem perductus jacuit sine motu, cessavit arteriarum pulsus, & consona trium Medicorum voce jam in faucibus mortis hæere conclamabatur: Sed implorato Beatæ Rosæ potenti auxilio, modicum pulveris è sepulchro ejusdem Beatæ hausit è cochleari aqua resolutum, & illicò salutem cum pristino vigore integerrimè recuperavit. Alterum in Candida Rosetta, Vexilliferi Aloysii il secondo de Carvajal Hispani uxore, cui in præmortui fœtus miserabili partu nimis pro secundarum emissionem conatus per triduum adhibitus unà cum illis matricem foras extruserat, quæ deindè frigoribus in statu marmoris obduruit, nigra, visuque horrida, & prægrandis: utpotè trium librarum pondere gravis molestissimo cruciatu sic permanfit foris per octennium, donec Beatæ hujus (cui impensè Candida se commendarat) imagine papyracea ventri applicita sensit in continenti ægra, matricem in alvum rediisse: Undè confestim sana, & robusta lecto exiliit, ac per domum vifa est præ gaudio salutare.

§. 61. Alia itidem bina miracula ex Processu Panormitano; videlicet unum in sanatione mirabili Fr. Seraphini Puglisi ex Ordine Beatæ Mariæ de Monte Carmelo. Vir iste Religiosus maligna febris lethaliter exustus, ac decimo septimo suæ infirmitatis die omninò derelictus à Medicis constanter afferentibus, hora quinta, aut sexta noctis proximè insequentis expiraturum, jamque missa loquela, & visu luctans cum ultimo agone, mox ut opem Beatæ Rosæ toto corde imploravit, eandem habuit manifestè conspicuam, subitoque valens, incolumis, vegetus cum stupore omnium evasit.

§. 62. Novissimum denique in Angela Gibaja quæ duplici febris tertiana continua, & maligna, cum ingenti capitis, ac stomachi dolore, flatuumque copia per dies 27. dirè excruciata, demùm à Medico palam conclamata properabat ad mortem, perque sex horarum spatium laborans in

agone

Morbus immedicabilis.

Brachium aridum repente sanatur.

Idem Æthiops excipitur.

Attractam Rosæ vestes saluti reddunt.

Morbunda statim vires recuperat.

Clemens IX. primus ad Aras extulit, & in Peruvia Regni Patronam elegit.

Clemens I. ad totam Americam, & Philippinas, & Indias extendit.

In extremis laborans illicò sanatum recipit.

Patienti imagine Rosæ ventri applicita sana in continuo reddidit.

A Medicis derelictus ope Rosæ incolumis evasit.

A mortis agone ad vitam statim revocatur.

gone, hortatu matris invocavit opem B. Rosæ, oleoque ex lampade coram istius Altari pendula desumpto in stomachi regione, collo, pectore peruncta, statim & incontinenti pristinae salutis cum omnimoda fracturarum virium reparatione fuit restituta.

§. 63. Cum igitur jam nihil deesset eorum, quæ Sacrosanctæ functioni Canonizationis hujus dilectæ Christi Domini Sponsæ Rosæ necessaria erant, ex Sanctorum Patrum autoritate, Sacrorum Canonum Decretis, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ antiqua consuetudine, ac novorum Decretorum præscripto: rogantibus Charissimis in Christo filiis nostris Regina Marianna Regente, ac etiam Carolo II. itidem Hispaniarum Rege, toto Ordine Fratrum Prædicatorum Sancti Dominici, Regno Peruano, & omnibus Provinciis Americæ, accedentibus etiam precibus Venerabilium Fratrum nostrorum Archiepiscoporum, & Episcoporum Regnorum Hispaniæ, & Indiarum, justum & debitum esse censuimus, ut prædictam Beatam quam ipse Dominus de die in diem magis clarificat è Cælis; Nos quoque venerationis officio laudemus, & glorificemus in terris, propterea annuimus, ut hodierna die publicè in Sacrosanctâ Basilica Principis Apostolorum Missæ Sacro peracto ejus Canonizatio haberetur, eademque die in prædictâ Sacrosanctâ Vaticana Basilica, in qua solempni ritu cum ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Romanæ Curie Prælati, Officialibus, & familiaribus nostris, Clero Seculari, & Regulari, ac maxima Populi frequentia manè convenimus, repetitis ter pro Canonizationis Decreto Nobis per dilectum filium Ludovicum tituli Sanctæ Sabinae Cardinalem Portocarrero post Sacros hymnos, Litanias, aliasque preces Spiritus Sancti gratia ritè implorata.

§. 64. Ad honorem Sanctæ, & Individuæ Trinitatis, & fidei Catholicæ exaltationem autoritate Omnipotentis Dei, Patris, Filii, & Spiritus Sancti, Beatorum Apostolorum, ac Nostra de Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Romana Curia existentium consilio, ac unanimi consensu, Beatam Rosam de Sancta Maria Virginem Limanam, de cujus vita, & Sanctitate, fidei sinceritate, & miraculorum excellentia plenè constat, Sanctam esse definivimus, ac Sanctarum Virginum Catalogo adscribendam decrevimus, prout præsentium tenore decernimus, definimus, & adscribimus, statuentes ab Ecclesia Universalis quolibet anno die trigesima mensis Augusti memoriam ejus inter Sanctas Virgines recoli debere. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti Amen.

§. 65. Eadem autoritate omnibus, & singulis verè pœnitentibus, & confessis, qui annis singulis in die festo ipsius Sanctæ Rosæ ad sepulchrum, in quo ejus corpus requiescit visitandum accesserint septem annos, & totidem quadagenas de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxavimus in forma Ecclesiæ consueta.

§. 66. His peractis Deum Patrem Æternum, Regemque gloriæ Christum Dominum Patris sempiternum Filium, & Sanctum Paracletum Spiritum, unum Deum, unumque Dominum laudibus, & confessionibus venerati, sacroque hymno, Te Deum, solempniter decantato peculiari in honorem Sanctæ Rosæ oratione precati sumus per ejusdem merita: atque ad Altare Sancti Petri Apostoli Missam celebravimus cum ejusdem Sanctæ commemoratione, omnibusque Christifidelibus tunc presentibus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem concessimus.

§. 67. Cum omni igitur humilitate pro tam

insigni beneficio benedicimus, & glorificamus Deum Patrem Omnipotentem, cui benedictio, & honor, & gloria, & potestas in secula seculorum: assiduis precibus ab eo postulantes, ut per intercessionem Electæ suæ à peccatis nostris faciem avertens misereatur nostri, & respiciat nos quibus ostendit misericordiam suam in medio Templi sui, dum novum nobis propugnaculum totius Americæ contra antiquas Diaboli infidias, & infidelitatis errores dedit, & omnibus apud Divinam Suam Majestatem Protectricem, & Advocatam concessit ad Sanctæ Ecclesiæ tranquillitatem, fidei Catholicæ incrementum, & infidelium lumen, & conversionem.

§. 68. Cæterum, quia difficile foret, presentibus nostras literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri: volumus eorum exemplis etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eandem ubique fidem haberi, quæ ipsis presentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

§. 69. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri Decreti, definitionis, adscriptionis, mandati, statuti, concessionis, relaxationis, largitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1671. pridie Idus Aprilis, Pontificatus Nostri Anno primo.

✠ Ego Clemens Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

† Ego Franciscus Episc. Ostien. Card. Barberinus S. R. E. Vicecancellarius.

† Ego F. M. Episcopus Portuensis Cardinalis Brancatius.

† Uldericus Episcopus Tusculanus Cardin. Carpineus.

† Ego Virginius Episcopus Albanensis Cardin. Urbinus.

† Ego Alderanus tit. S. Praxedis Presbyt. Card. Cybo.

† Ego Fridericus tit. S. Petri ad Vincula Presbyt. Card. Sfortia.

† Ego Benedictus tit. S. Honuphrii Presb. Card. Odescalus.

† Ego Aloysius tit. S. Alexii Presbyt. Cardinalis Homodeus.

† Ego P. tit. Sancti Marci Presb. Card. Otthobonus.

† Ego Laurentius tit. S. Chrisogoni Card. Imperialis.

† Ego Marcellus tit. S. Stephani in Monte Cœlio Preb. Card. Santacrucius.

† Ego Jo. Baptista tit. S. Marcelli Presbyt. Cardin. Spada.

† Ego Franc. tit. SS. Quatuor Coronator. Cardin. Albicinus.

† Ego Octavius tit. S. Cæcilie Presb. Card. de Aquaviva, & Aragonia.

† Ego Carolus tit. S. Sanctæ Priscæ Presbyt. Card. Pius.

† Ego Carolus tit. S. Eusebii Presb. Cardinalis Gualterius.

Ejusdem gratiarum actio.

Transumptorum fides.

Sanctio pœnalis.

Dat. P. An. 1. die 12. Apr.

† Ego

Quare ad Regum, & aliorum supplicationem.

Rosa Sanctarum Virginum Albo adscribitur.

Ad illius sepulchrum accedentibus indulgentiam largitur hic Pont.

- † Ego Flavius tit. S. Mariæ de Populo Presbyt. Card. Chifius.
- † Ego Jacobus tit. S. Pancratii Presbyt. Card. Franzonus.
- † Ego Petrus tit. Sancti Calixti Presbyt. Cardinal. Vidonus.
- † Ego Carolus tit. S. Anastasie Presb. Cardinalis Bonellus.
- † Ego Carolus tit. S. Sufannæ Presbyt. Cardinalis Caraffa.
- † Ego P. tit. S. S. XII. Apostolorum Presb. Card. de Alteriis.
- † Ego Cæsar tit. S. Jo. ante Portam Latinam Presbyt. Card. Rasponus.
- † Ego Carolus tit. S. Mariæ de Araceli Presbyt. Card. Robertus Vitor.
- † Ego Jacobus tit. S. Sixti Presbyt. Cardinal. Rospiogliosus.
- † Ego Ludovicus tit. S. Sabinæ Presb. Card. Portocarrerus.
- † Ego Joannes tit. S. Bernardi Presb. Cardinalis Bona.
- † Ego Camillus tit. S. Mariæ in Dominica Presb. Card. Maximus.
- † Ego Gaspar tit. S. Pudencianæ Presb. Card. Carpineus.
- † Ego Fridericus tit. S. Agathæ Diaconus Cardin. Hassia.
- † Ego Carolus Sancti Cæsarei Diac. Card. Carolus Barberinus.
- † Ego Decius Sancti Eustachii Diac. Cardinalis Azzolinus.
- † Ego Paulus tit. Sancti Nicolai Diac. Cardinalis Sabellus.
- † Ego Sigismundus S. Georgii in Velabro Diaconus Cardinalis Sigismundus Chifius.
- † Ego Bonacursus S. Mariæ de Scala Diaconus Card. Bonacursus.

§. 1. Cum itaque commerciis, & negotiationibus, honestarumque artium exercitio Respublicæ floreat, industria vigeat, segne otium, ex quo plurima mali seges surgere solet, exterminetur, omniumque rerum ad vitam necessarium copia pareatur; horumque commodorum intuitu in plerisque Italix, aliisque florentissimis Christiani Orbis ditionibus lege cautum, sive laudabili consuetudine introductum sit, ut nullum per commercia nobilitati præjudicium inferatur.

§. 2. Nos dignam munere nostro, paternaque erga nostros, & Sedis prædictæ subditos charitati congruentem rem facturi Nobis videmur, si Romanæ quoque, quam peculiari dilectione profequimur, cæterarumque Civitatum, & locorum temporalis S. R. E. Ditionis nobilitati operam, atque industriam honestè, utiliterque exercendi, ac patrimonium sine cuiusquam injuria augendi partem tribuamus potestatem. Motu itaque proprio non ad cuiusquam Nobis super hoc oblata petitionis instantiam sed ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine omnibus, & singulis tam Romanis, quam Bononiensis, Ferrariensis, Avenionensis, Anconitanæ & Beneventanæ, cæterarumque Civitatum, Provinciarum, Oppidorum, Terrarum, & locorum quorumque Nobis, & dictæ Sedi tam mediâtè, quam immediâtè subditorum nobilibus præsentibus, & futuris, cuiuscumque status, gradus, præminentia, & dignitatis existant, ut lanificii, & serici artes, ac argentariam, seu numulariam, necnon mercaturas, negotiationes, & commercia quæcumque terra, mari, vel flumine exercere, nostraque, & Sedis præfæræ, ac Almæ Urbis nostræ, & Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum prædictorum vestigalia conducere, omniaque, & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna facere, & exequi liberè, & licitè possint, & valeant, dummodò tamen merces minuatim per se ipsos minimè vendant; ita ut propterea nullum omninò eorum nobilitati, dignitati, gradui, conditioni, titulis, præminentiaque & prærogativis præjudicium inferatur, aut illarum quoque modo dici, censerì, prætendi, vel intelligi unquam possit, sed ipsis omnes, & singuli, eorumque filii, posterì, & descendentes, quicumque in eodem omninò nobilitatis, & dignitatis gradu sint, & remaneant, etiam ad effectum consequendi habitum, & crucem fratrum Militum de Justitia Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, ac Sancti Stephani, aliarumque Militiarum, & Ordinum Militarium quorumcumque etiam specifica, & individua mentione, & expressione dignorum, eorumque privilegiis, prærogativis, præminentis, honoribus, juribus, & gratiis fruendi, & gaudendi, ac quoad alia omnia, & singula tam Ecclesiastica, quam profana, sive secularia, ad quæ nobiles quomodolibet admitti, & recipi consueverunt, seu possunt, & debent, non secus ac si nihil prædictorum unquam exercuissent, tenore præsentium perpetuò concedimus, & indulgemus.

Statuit, ut in rubrica.

Clauisæ præservat.

XXXVIII.

Constitutio, ut Romanis, aliisque Nobilibus Status Ecclesiastici liceat exercere commercia sine præjudicio Nobilitatis.

Edita Anno 1671.

CLEMENS PAPA X.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem omnium Christianidelium patrem, & pastorem, non solum spiritualibus Dominici gregis sibi divinitus commissi utilitatibus jugi vigilantia consulere, sed etiam temporalibus suorum, & Apostolicæ Sedis, etiam quoad temporalia subditorum commodis paterno studio providere, sicut Reipublicæ conducibile fore in Domino arbitramur.

§. 3. Decernentes easdem præsentis literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quòd quicumque in præmissis forsan interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, neque causæ propter quas præsentis emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, & justificatæ fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis justa, legitima, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore Juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, & totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, & substantiali, ac in-

cogitato,